

1 KORĪN

Jesus hã h'yy ka'eeh do panang Korĭn hãd nãng doo bã
habong do hã pooj jé Paw-Ro ma erih do hahÿÿh

Ji matym n'aa ji hã Jesus anoo do ky n'aa hahÿÿh

1 Paw-Ro ÿ ti hÿÿh, P'op Hagã Do karĕn do hyb n'aa ÿ tanaëenh doo, Kristo Jesus mejũũ do see ÿ bahado dãk hyb n'aa, ta ky n'aa ÿ baher'ood hõm hyb n'aa kã. Èr hÿÿj hadoo do Sotenés hãd nãng do sii bẽ ÿ edeng, ²bëeh, P'op Hagã Do karapee hedoo doo, Korĭn hãd nãng do panang bã habong doo. Tsyt hẽ, ta wẽ bẽ tabetyn hõm Kristo Jesus bad'oo do hyb n'aa.^a Sahõnh hẽ jé pad'yyt hẽ èr Wahë N'aa Jesus Kristo hã j'aa hets'ëe do sii hẽ bẽ tabetyn hõm tsyt hẽ, ta wẽ had'yyt hẽ bẽ babok hyb n'aa. Sahõnh hẽ èr wahë n'aa né hẽ ti Jesus. Jé pad'yyt hẽ habong do sa Wahë N'aa, èr Wahë N'aa na-ããj hẽ. ³ÿ karĕn P'op Hagã Do èr Yb, Jesus Kristo Tak'ep Hyb N'aa Jawyk Do na-ããj hẽ ky en'yyim bẽ hã. ÿ karĕn baad bẽ rah'yyb en'yyim.

⁴P'op Hagã Do hã ÿ tsebee had'yyt hẽ bẽ hyb n'aa, baad bẽ wẽ taky ennym do hyb n'aa Kristo Jesus hyb n'aa. ⁵Kristo hyb n'aa, baad tabanoo bẽ hã ta ky n'aa baad bẽ bahajaa bẽ baher'oot, baad tabanoo bẽ hã takarĕn do baad bẽ bahapãh hyb n'aa, baad tagahoot hyb n'aa bẽ hã. ⁶Baad bẽ gado dãk Kristo ky n'aa bẽ hã ãã her'ood wãt do paah. Te hub né hẽ kã bẽ hã kã. ⁷Ti hyb n'aa kã, hÿÿ kã bẽ h'yyb gó tabanyy dãk sahõnh hẽ P'op Hagã Do Sahee ji hã hanoo do ji hajaa doo, baad bẽ gadaa nuuj jé Jesus Kristo, èr Wahë N'aa p'aa hĕnh tabahyng bã kã. ⁸Baad had'yyt hẽ Jesus Kristo bẽ tah'yyb hej'oonh, baad bẽ baboo had'yyt hẽ hyb n'aa, tagadëeg ub, takajaa bã kã, baad had'yyt hẽ bẽ hã tabahapãh hyb n'aa, tanaw'yyt hyb n'aa bẽ hã taky n'aa tapaa do ky n'aa. ⁹P'op Hagã Doo, bẽ tanaëenh do Jesus Kristo èr Wahë N'aa sii bẽ babok hyb n'aa, dooh bẽ teréd bã. Tamoo wãt né hẽ ji hã taky dãng doo.

Sa h'yyb gó raketyn hõm do ky n'aa hahÿÿh

¹⁰Wakã haa, èr Wahë N'aa Jesus Kristo kyy gó tak'ep ÿ betseë bẽ hã, séd hã bẽ h'yyb hedoo hyb n'aa, bẽ h'yy kanetyn hyb n'aa, séd hã had'yyt hẽ bẽ babok hyb n'aa. ¹¹ÿÿnh Korowéh hãd nãng do

^a 1.2 Ji hyb n'aa tadajëp, ji hyb n'aa taganá wãt, tahanãng pé ti *Kristo bad'oo doo*.

karapee ŷ rapanäk bë ky n'aa. Bë ky ked'aak bë mahang, sa nooh. ¹²Hahÿÿ d' mä bë kyyh: "Paw-Ro karapee ääh", näk mä bë wób sa kyyh. "Aporos karapee ääh", näk mä bë wób. "Peed karapee ääh", näk mä ta wób. "Kristo karapee ääh", näk mä ta wób kä. H'yy kasab'ee doo gó ta tii d' bë kyyh. ¹³Ketyn hóm g'eeh ti Kristo bë hä? ŷ g'eeh, Paw-Ro, bë hyb n'aa b'aa kajatsëk do hä kepëëm däk do paah? Hät ŷÿ gó paa bë ranu gemuun? Dooh. ¹⁴Taw'ääts hë hä ŷÿ, ŷ tsebë, dooh bë ŷ nu gemuun bä do hyb n'aa. Jääm hë ajyy Kiris-Po, Gajo häd enäh do ŷ nu gemuun paah. ¹⁵Taw'ääts hë dooh bë ŷ nu gemuun boo bä ŷ wén näng, hät ŷÿ gó bë nu kemuun bë naher'oot hyb n'aa. ¹⁶ŷ hyb n'aa es'ee däk hÿÿ kä Es-Tepanas tób yt hë habong do na-ääj hë ŷ nu gemuun paah. ¹⁷Dooh ta wób ŷ nu gemuun do hyb n'aa tado bä tii, Kristo mejüü do hä ŷÿ. Ta ky n'aa hanäm do ŷ baher'ood hóm ti ŷ tamejüü doo. Ta ky n'aa ŷ baher'oot bä, dooh ŷ her'ood bä badäk hahÿÿ hä hanaa ji hajaa doo me, b'aa kajatsëk do hä Kristo dajëp do hejój hä maa newëë do raj'aa etsë hyb n'aa. Dooh ŷ karën bä këh ŷ tak'ëp ŷ haj'ap do hä raj'aa etsëë bä.

¹⁸B'aa kajatsëk do hä Kristo dajëp do ky n'aa, daap hadoo do ky n'aa banesaa hënh hahóm do sa hä. Èr hä kä, banesaa mahänh ted'ëep do hä, P'op Hagä Do hejój kametä däk ta tii hä. ¹⁹Tii da né hë P'op Hagä Do kyy kerih doo gó. Hahÿÿ da ta kyyh:

"ŷ ahäj jëng da tak'ëp hajaa do rahapäh doo.

H'yy ganäng do sa h'yyb ŷ makyys da",^b näng kerih do hä.

²⁰Äkä, nyy da P'op Hagä Do h'yyb tak'ëp hep'ëeh do sa hä? Mosees ky n'aa jaw'yyc do ma mehetëk do sa hä ënh? Badäk hahÿÿ hä tak'ëp h'yy ganäng doo gó her'oot do sa hä ënh? P'op Hagä Do wareem däk badäk hahÿÿ hä habong do ta hä h'yy kana'eeh do tak'ëp rahajaa doo. H'yy gatamah do h'yyb hado däk rahajaa do paa tan'oo bä. ²¹Tak'ëp tabahajaa doo gó P'op Hagä Do anoo badäk hahÿÿ hä habong do ta hä h'yy kana'eeh do ta hä ranahapäh hyb n'aa sa h'yyb gó rahajaa doo me. P'op Hagä Do h'yyb däng ted'ëep ta wë ta ky n'aa hyb n'aa ta hä h'yy ka'eeh doo, daap ta wób redoo né paawä Kristo ky n'aa.

²²Judah buuj rakarën kapehuunh doo, meuj n'aa näng doo, rabahapäh raky daheeh hyb n'aa. Judah buuj nadoo do resoos

^b 1.19 Isajas 29.14

tak'ëp ji hajaa doo, raky daheeh hyb n'aa. ²³Tii d' né hē paawä rakarēn, āã maher'ood had'yyt hē Kristo b'aa kajatsëk do hã kepëēm dāk do ky n'aa. Ta ti ky n'aa Judah buuj tah'yyb rejãã. Judah buuj nadoo do sa hã, daap mä ta ti Jesus dajëp do ky n'aa. ²⁴P'op Hagä Do h'yyb däng do sa hã kä, Judah buuj rado bä, Judah buuj nadoo do rado bä na-ããj hē, Kristo hã kametä däk P'op Hagä Do hejój, P'op Hagä Do hajaa do na-ããj hē. ²⁵Daap hedoo do P'op Hagä Do wē hanäng do red'oo doo, badäk hahÿÿ hã habong do tak'ëp rahajaa do bahãnh tii. P'op Hagä Do nahejooj red'oo doo, badäk hahÿÿ hã habong do tak'ëp sa hejój bahãnh né hē tii.

²⁶Bē hyb n'aa es'ee wakān haa bē P'op Hagä Do asëew hōm noo gó. Ti noo gó dooh tahajōō bä bē mahang tak'ëp hajaa doo, badäk hahÿÿ hã habong do h'yy kasab'ee do sa matym gó. Ti noo gó dooh tahajōō bä bē mahang hyb n'aa jew'yyk doo. Dooh bē mahang tahajōō bä ky n'aa etsëeh do ti noo gó. ²⁷P'op Hagä Do asëew hōm ta wē badäk hahÿÿ hã habong do sa hã h'yy gatamah doo. Ta tii d' tawén d'oo, tak'ëp haj'aa do rakadad'uu hyb n'aa P'op Hagä Do wē kä. P'op Hagä Do wén sëew hōm ta wē badäk hahÿÿ hã habong do sa hã hyb n'aa sakog is doo, hejooonh do rakadad'uu hyb n'aa. ²⁸P'op Hagä Do asëew hōm badäk hahÿÿ hã raty n'aa ges'yyk doo, hyb n'aa sekog is doo. P'op Hagä Do asëew hōm ky n'aa nets'äs doo, ky n'aa etsëeh do ky n'aa netsä bong hyb n'aa ta hã. ²⁹Tii d' tawén d'oo, tabad'op hē ranahajaa hyb n'aa rah'yy kasabé bä sa hã hē P'op Hagä Do matym gó. ³⁰P'op Hagä Do né hē ti h'yyb ta däk bëeh, Kristo Jesus hã. Kristo hã kametä däk P'op Hagä Do hajaa doo. Kristo hyb n'aa né hē ji tabed'ëep. Kristo hyb n'aa né hē baad tabahado dāk er h'yyb tym P'op Hagä Do matym gó. Kristo hyb n'aa tsyt hē er baboo kãn P'op Hagä Do wē. Kristo né hē ti er hed'ëep do nesaa do mahãnh. ³¹Ti hyb n'aa kä, “Jé h'yy kasab'ee doo, taw'ääts hē Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hã takasab'ee.”^c P'op Hagä Do kyy kerih do hã tii da ta kyyh.

B'aa kajatsëk do hã Kristo dajëp do ky n'aa hahÿÿh

2 Wakān haa, bē wē ÿ kajaa noo gó P'op Hagä Do ky n'aa bē hã ÿ baher'oot hyb n'aa, dooh ÿ her'ood bä tak'ëp ma kamet'ëek do rer'oot doo da. Dooh na-ããj hē ÿ her'ood bä tak'ëp hajaa do kyy da. ²Tii d' ÿ wén d'oo, hahÿÿ da ÿ h'yyb däng bē mahang ÿ bawät

^c 1.31 Jeremij 9.24

noo gó do hyb n'aa: Jããm hē Jesus Kristo ky n'aa, b'aa kajatsēk do hã tadajēp do ky n'aa ŷ karēn bē ŷ maher'oot. ³Bē mahang ŷ bawät bā ŷ nahejooj its, ŷ kajajān paa ŷ eŷŷm do hyb n'aa.^d

⁴Ta ky n'aa bē ŷ panāk noo gó, bē ŷ ma metēek noo gó, dooh badāk hahŷŷ hã habong do tak'ēp hajaa do kyy me bē ŷ maher'ood bā bē ŷ h'yyb wareem hyb n'aa, bē ky daheeh hyb n'aa. Dooh. Bē ŷ maher'oot noo gó, P'op Hagä Do Sahee hejój tametēeh bē h'yyb gó te hub né hē ta ky n'aa ŷ her'oot doo. ⁵Tii da ŷ wén d'oo paah, P'op Hagä Do hejój hyb n'aa bē h'yy ka'eeh hyb n'aa, dooh badāk hahŷŷ hã habok do hajaa do hyb n'aa nado.

Ta Sahee hyb n'aa ji hapäh P'op Hagä Do ji h'yyb gó ky n'aa hahŷŷh

⁶Ti hado né paawä, baad Jesus Kristo ky n'aa hapäh doo, ky dah'eeh do sa mahang äã her'oot né hē kyyh tak'ēp hajaa doo. Dooh badāk hahŷŷ hã hanäng do hajaa do tado bā, dooh badāk hahŷŷ hã habong do sa wahē n'aa hajaa do tado bā äã ma metēek doo. Ahēj jëes da ta ti sa wahē n'aa hejój. Edah ta ti sa wahē n'aa ragawatsig jëng. ⁷P'op Hagä Do tak'ēp hajaa do ky n'aa pooj jé ji nahapäh do ti äã her'oot doo.^e Kejēn né paawä tii, badāk hahŷŷ hã habong do sa mahänh, sahönh hē tadu dahäng do pooj jé P'op Hagä Do h'yyb däng ta ti er hã, ta tii gó er j'aa etsē hyb n'aa.

⁸Dooh badāk hahŷŷ hã habong do P'op Hagä Do hã h'yy kana'eeh do sa wahē n'aa rah'yy genä bā ta ti P'op Hagä Do hajaa do hã. Ta hã rah'yy genä bā paawä, dooh paawä repēem däg bā Tak'ēp Hyb N'aa Jawyk Doo, kabaj'aa doo. ⁹Hahŷŷ da P'op Hagä Do kyy kerih do her'oot:

“Dooh noo gó rahapäh doo,
dooh noo gó ramaa newëe doo,
dooh noo gó rahyb n'aa newëe doo,
ti né hē ti P'op Hagä Do enäm do ta hã kamahän do sa hã”^f
näng kerih doo.

¹⁰Ti né hē ti ta ti ta Sahee me P'op Hagä Do metä wät paa äã hã. Sahönh hē P'op Hagä Do Sahee hag'ääs. P'op Hagä Do h'yyb

^d 2.3 Paw-Ro wén eŷŷm apäh sa mahang tabawät noo gó, dooh takarēn bā tesöots bā P'op Hagä Do ta hã mejüü do hã. Dooh Paw-Ro karēn bā ta hã raj'aa etsëe bā. Jesus hã takarēn raj'aa etsë.

^e 2.7 Jesus Kristo ky n'aa né hē tii.

^f 2.9 Isajas 64.4

ji nahapäh do sii hē taheg'āās, tahapäh. Ti hyb n'aa tahajaa tametēeh ji hā. ¹¹ Dooch hapäh pé ta wób hyb n'aa newëë doo. Jāām né hē hapäh ji daaj hē ji h'yyb. Ti hadoo né hē P'op Hagä Do hyb n'aa newëë do hā. Jāām né hē ta Sahee hapäh. ¹² Hÿÿ kã, dooh badäk hahÿÿ hã habong do P'op Hagä Do hã h'yy kana'eeh do rahyb n'aa newëë do tado bã äã gado däk doo. Ta Sahee né hē ti P'op Hagä Do anoo do ër hã, taky ennym doo gó baad ër hã tabanoo do ër bahapäh hyb n'aa. ¹³ Ta ti ky n'aa ër hã tama metëek do äã her'oot P'op Hagä Do Sahee anoo doo me. Dooch badäk hahÿÿ hã hanäng do ji hajaa doo me tado bã. P'op Hagä Do Sahee hanaa, P'op Hagä Do Sahee äã hã tanoo doo me äã tab'ëës baad hadoo do ky n'aa. ¹⁴ Jé P'op Hagä Do Sahee ta h'yyb gó badoh doo, dooh tagado bã P'op Hagä Do Sahee hã hana doo. Daap hadoo do ti ta hã. Dooch tah'yy ganyy bã ta hã, jāām hē P'op Hagä Do Sahee ji tah'yy gan'yyh do hyb n'aa ta ti hã. ¹⁵ P'op Hagä Do Sahee sa h'yyb gó hanäng doo, ti né hē h'yy gan'yyh sahõnh hē P'op Hagä Do Sahee hana doo. Ta wób, sa h'yyb tym gó P'op Hagä Do Sahee nawät doo, dooh rah'yyb mepëë bã P'op Hagä Do Sahee hanäng do sa hã. ¹⁶ Ti d' né hē P'op Hagä Do kyy kerih do hã:

“Dooch hapäh pé Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do h'yyb.
Dooch ta hã ma metëek péh.”^g

Ër tii, ër h'yyb gó Kristo h'yyb bawät. Ti hyb n'aa ër wén h'yy genäh ta hã hana doo.

Séd hã Jesus wë Paw-Ro ramoo bok do ky n'aa hahÿÿh

3 Wakän haa, bë panang bã ÿ bewäd nä noo gó, dooh ÿ haja bã paawä bë ÿ maher'ood bã P'op Hagä Do Sahee h'yyb mah'üüm do sa hã ji her'oot doo da. Bë ÿ maher'oot paa sa h'yyb karën do jawén habok do sa hã ji her'oot doo da. Karepé taah h'yyb hedoo nä bë ti noo gó. Dooch nä Kristo baad bë hapëë nä bã, ÿ hanäng péh. ² Jāām hē häd nahejoonh doo me bë ÿ metëek paa P'op Hagä Do hã hana doo, ta bii gamyyj ub ji anoo do hadoo karapee t'aah hã. Dooch ÿ haja bã hejoonh do bë ÿ ma met'ëëg bã. Karapee t'aah ta tä tanahajaa nä do hadoo bë ti noo gó. Tii d' ÿ wén d'oo, taganahoot nä do hyb n'aa bë hã. Da hē na-ääj hē, dooh tagah'ood

nā bā bē hā, ³ badāk hahỹỹ hā habong do P'op Hagä Do nahapäh do sa h'yyb hadoo nā do hyb n'aa bē h'yyb. Bē mahang h'yy kajew'ëēs nā, bē kaj'õök nā. Badāk hahỹỹ hā habong do P'op Hagä Do nahapäh do sa h'yyb hadoo nā bē h'yyb ta ti tametëeh. P'op Hagä Do nahapäh do rababok doo da bē babok nā. ⁴“Ỹ Paw-Ro karapee”, näng bē seeh. “Ỹ Aporos karapee”, näng ta seeh. P'op Hagä Do nahapäh do rababok doo da bē babok nā ta ti metëeh.

⁵ Jaa Aporos bē hā péh, jaa ỹ bē hā péh, bē p'ää kajew'ëēs doo? P'op Hagä Do karom ub äā ti hỹyh. Äā hyb n'aa, äā ma metëek do hyb n'aa, bē h'yy kae däg kån Jesus Kristo hā. Äā moo bok P'op Hagä Do anoo do äā hā. Hā ỹ tanoo do ỹ moo wät, Aporos hā tanoo do tamoo wät. ⁶ Ji joom ky n'aa gó bē ỹ maher'oot. Ta tym hejoom do hadoo ỹyh. Naeng hataag n'aa hadoo Aporos. Tii d' äā badoo né paawä, dooh äā tado bā joom hawäng do hanoo doo. P'op Hagä Do ta ti hanoo. ⁷ Ti hyb n'aa, joom tym hejoom do nado hyb n'aa jawyk, dooh na-ääj hē naeng hataag n'aa hyb n'aa jawyg. Jääm hē P'op Hagä Do hyb n'aa jawyk, joom hawäng do hanoo doo. ⁸ Séd hā joom tym hejoom doo, naeng hataag n'aa ramoo bok. Ti hadoo né hē, ramoo bok do pénh ragadoo da ta sām P'op Hagä Do hanaa. ⁹ Séd hā äā moo bok P'op Hagä Do wē. P'op Hagä Do gëew hadoo bëeh. P'op Hagä Do tób n'aa hadoo bëeh, äā tamaa sooh doo. ¹⁰ Hā ỹ taky enyym do hyb n'aa P'op Hagä Do an'oo dāk hā ỹỹ, pä s'ëeb me tób tahem'aa do sa wahē n'aa hado dāk ỹ bahadoo hyb n'aa. Pä tób hejój n'aa ỹ at'ëeg sëek do hadoo. Ti jó ta wób ratamaa sëek do hadoo tób. Ỹ du doo do hā ramoo bok ỹ hanäng pé.^h Taw'ääts hē sahõnh hē baad rahyb n'aa matakëe nyy da tób hadoo do hā ramoo bok. ¹¹ Ti anyy dāk tób hejój n'aa hadoo. Jesus Kristo né hē tii. Dooh hajaa pé tób hejój n'aa see moo wät péh. Ti hyb n'aa, “Taw'ääts hē baad rahyb n'aa matakëe nyy da ta hā ratamaa sëek”, ỹ wén näng. ¹² Tób hejój n'aa hā ta wób rat'ëeg sëek apäh pä ky n'aa gebah do s'ëeb hadoo doo me, k'ääts tég gabarëeh do s'ëeb hadoo doo me, k'ääts tég hawak do s'ëeb hadoo doo me. Ta wób rat'ëeg sëek apäh ta hā b'aa hadoo doo me, bag'aad hadoo doo me, jawii hadoo doo me. ¹³ Jesus matëeh bā kã, tii bā da ramoo bok do tametyy, baad tado bā, baad tanado bā.

^h **3.10** Tób ji tamaa sooh do ky n'aa gó Paw-Ro maher'oot Jesus ky n'aa ta wób hā ji ma metëek doo. Paw-Ro ti pooj jé Kristo ky n'aa Korin buuj hā tamaher'oot doo. Ta jawén ta wób rama met'ëeg magyys hē, baad Korin buuj rah'yy ka'eeh hyb n'aa Jesus hā. Ti hyb n'aa, ỹ du doo do hā ramoo bok, Paw-Ro wén näng.

Ti noo gó kametëeh da ramoo bok doo, nyy da. Tëeg hõ hadoo doo gó kametä däk da baad tado bä ramoo bok doo, baad tanado bä. Ramoo bok do tëeg hõ hadoo do metyy da. ¹⁴Ta see tatama do tanaooj jëë bä, tagadoo da tamoo wät do sãm baad hadoo doo. ¹⁵Tatama do taooj jëë bä, dooh da tagado bä tamoo wät do sãm, Jesus edëeb né paawä ta hã. Tedëeb né paawä, aj'yy tób kataa hõm do mahãnh ked'ëep do hadoo ta hã. Sahõnh hẽ ta wẽ hanäng do aooj jëng do hadoo.

¹⁶P'op Hagä Do tób n'aa hadoo bëeh, Jesus hã h'yy ka'eeh doo. P'op Hagä Do Sahee bë mahang tabawät. Dooh g'eeh bë hapëë bä ta tii? ¹⁷P'op Hagä Do tób n'aa hadoo do rejãã doo, ⁱP'op Hagä Do rejãã na-ãäj hẽ, baad had'op, tsyt hẽ ta wẽ ketyn däk do hyb n'aa P'op Hagä Do tób n'aa. Bë né hẽ ti P'op Hagä Do tób n'aa.

¹⁸Bë kawad'ii manäh! Badäk hahỹỹ hã habong do P'op Hagä Do hã h'yy kana'eeh do sa matym gó tak'ëp hajaa ted'oo doo, taw'ääts hẽ teréd hõm ta tii da tahyb n'aa newëë doo. Taw'ääts hẽ paawä h'yy gatamah do hadoo tabahadoo P'op Hagä Do nahapäh do sa matym gó, P'op Hagä Do matym gó kä h'yy ganäng do tabahadoo hyb n'aa kä. ¹⁹Tii d' ÿ wén näng, h'yy gatamaa né hẽ P'op Hagä Do matym gó ta hã h'yy kana'eeh do h'yy genäh red'oo doo. Tii d' né hẽ P'op Hagä Do kyy kerih doo gó: “P'op Hagä Do no n'aa masoo hadoo tak'ëp hajaa doo, rah'yy kamep'ëeh doo me.” ^j²⁰Hahỹỹ da na-ãäj hẽ takerii däk: “Daap né hẽ tak'ëp hajaa do sa h'yyb, P'op Hagä Do hapäh.” ^k²¹Ti hyb n'aa, taw'ääts hẽ dooh bë h'yy kasabé wäd bä bë ma matëg sa hyb n'aa, sa karapee bë bahadoo hyb n'aa. Sahõnh hẽ P'op Hagä Do an'oo däk bë hã: ²²ÿ Paw-Ro, Aporos, Peed, sahõnh hẽ badäk hahỹỹ hã hanäng do P'op Hagä Do pahuunh doo, ji edëp doo, ji dajëp doo, da hẽ ji bawät nä bä, hỹ jawén hawät doo. Sahõnh hẽ tii, bë matym n'aa né hẽ tii. ²³Bëë kä, Kristo ma hadoo bëeh, Kristo karapee bëeh. Kristo kä, P'op Hagä Do ma hadoo, P'op Hagä Do t'aah kä.

Jesus mejüü do sa ky n'aa hahỹỹh

4 Ti hyb n'aa, taw'ääts hẽ hahỹỹ da bë h'yyb äã hã, bë ma matëg hedoo do sa hã: Kristo kaser n'aa, sa hã kan'oo däk do P'op

ⁱ **3.17** P'op Hagä Do tób n'aa hadoo do rejãã doo, Jesus hã h'yy ka'eeh do raketyh hõm hanoo do tii. Ky ked'aak do hanoo do tii. Séd hã ranaboo bong do hanoo doo.

^j **3.19** Jóh 5.13

^k **3.20** Saaw-Mo 94.11

Hagä Do ky n'aa pooj jé ji nahapäh do rama metëek hyb n'aa ääh. ²Hÿÿ kä, taw'ääts hē baad had'yyt hē sa kariw n'aa kaser n'aa hedoo do ramoo bok sa hā kamejūū doo. ³ÿÿ kä, baad g'eeh ÿ moo wät? Dooh ÿ hyb n'aa p'eed bä ÿ moo wät do hā bē hyb n'aa newëe doo. Dooh na-ääj hē ÿ hyb n'aa p'eed bä ta wób sa h'yyb hā ÿÿ. Dooh na-ääj hē daj ÿÿ hē ÿ kamety bä. ⁴Dooh hēp ÿ tym ÿ taky n'aa tapaa pé ÿ moo wät do hā. Ti hadoo né hē, ta ti dooh tametä bä baad had'yyt hē ÿ moo wäd bä. Tak'ēp Hyb N'aa Jawyk Do né hē ti ÿ tametyy doo. Ti né hē her'oot baad tado bä, baad tanado bä ÿ moo wät doo. ⁵Ti hyb n'aa taw'ääts hē Tak'ēp Hyb N'aa Jawyk Do kajaa do pooj jé, dooh bē h'yy kajäg bä baad tado bä, baad tanado bä ta wób moo bok doo. Kristo kajaa bä kä tametëeh da sahõnh hē ji h'yyb gó kejën doo. Tametëeh da na-ääj hē ji hyb n'aa newëe do paa hā. Ti noo gó, sa hā tahapäh do pénh P'op Hagä Do j'aa etsë da sahõnh hē sa hā kä.

⁶Wakän haa, ÿ erii wät do bē p'ää ky ked'aak do ky n'aa, ny hado ää Aporos daheeh. Bē hyb n'aa né hē ti ÿ baher'ood wät tii da, jāām hē P'op Hagä Do kyy kerih do hā takerih doo da bē bad'oo hyb n'aa. Takerih do hā bē matakä bä, tii bä dooh bē kasabé bä bē ma matëg hyb n'aa. Dooh tii bä bē hyb n'aa jewëts bä ma matëg wób. ⁷Ta wób sa bahãnh nado bëeh. Sahõnh hē bē wē hanäng doo, P'op Hagä Do anoo do tii. Bag hēnh bē gadoo sahõnh hē bē wē hanäng doo. Ti hyb n'aa h'ëed hyb n'aa bē h'yy kasab'ee bē hanaa bē hanäk doo?

⁸Bē wē anyy däg is sahõnh hē bē h'yyb karën do bē ed'oo g'eeh? Tak'ēp bē wē anyy däg is P'op Hagä Do Sahee ji hā hanoo do bē ed'oo g'eeh? Sa wahë n'aa sa bahãnh hado däg is do bëeh, bē ed'oo g'eeh? Ää bē gakog hõm is bē ed'oo. ÿ karën paawä te hub tado bä, sa wahë n'aa sa bahãnh hadoo do né hē ÿ karën paawä bëeh. Tii bä paawä bē sii ää bag'ääs. ⁹Ää tii, dooh sa wahë n'aa sa bahãnh hedoo do ää ado bä. Hā ÿ duu hēnh, sahõnh hē sa yd jé had'os do P'op Hagä Do an'oo bä ää Jesus mejūū do hedoo doo. Kaneb'ooh do jawén paa bä, j'aa kets'ëe do rabajëk bä sahõnh hē sa matym gó, duu hēnh radej'ëep do hood hēnh sa majiĩ ramahūūm do hadoo ääh. Sahõnh hē, ajyy, ääs na-ääj hē ää rahag'ääs.^l

^l 4.9 Rakaneb'ooh do jawén paa bä, raj'aa ketsë bä, tseebe gó Roma buuj sa warahén rakametëeh rabajëk bä panang hēnh. Duu hēnh ramena sa majiĩ. Sa majiĩ wób radej'ëep sahõnh hē sa matym gó. Sahõnh hē panang buuj rabahõm radej'ëep do hood hēnh. Ta ti ky n'aa me Paw-Ro wén eh'ūūm, Paw-Ro bahãnh däg Korin buuj red'oo do hyb n'aa. Paw-Ro bahãnh däg ragadoo P'op Hagä Do Sahee hana do red'oo. Paw-Ro hyb n'aa jawyk do bahãnh däg red'oo.

¹⁰Kristo āā ky daheeh do hyb n'aa, h'yy gatamah do āāh, ta wób sa matym gó. Bëë kä, tak'ëp hajaa do bë ed'oo, Kristo karapee bë bahadoo do hyb n'aa. Dooh āā haj'as pé ta wób sa hã. Bëë kä, tak'ëp hej'oonh do hadoo bë ed'oo. Bëëh, bë raweh'ëeh. Āāh, āā raty n'aa ges'yyk. ¹¹P'ooj ub, da hë na-āāj hë, āā as'aah, āā hoo k'aanh. Ta sãg its āā saroor. Āā rarejã. Dooh āā panang péh. ¹²Tak'ëp āā moo bok āā waa sãm hã. Āā raky n'aa was'ee bã, āā ky n'aa edëng sa hã. Āā rarahejã bã, h'yyb jawyk doo me āā gadoo tii. ¹³Āā raky n'aa rejã bã, baad hadoo doo me āā ky gadoo. Nesaa doo, hesus doo, badäk hahÿÿ hã habong do raw'oong hõm do hadoo āāh, ran'oo bã.

¹⁴Bë ÿ nu meb'yyh do jawén nado ta ti ÿ berih. Bë ÿ ma metëek hyb n'aa tii. Tah haa ÿ kamahãñ do hadoo bë hã ÿ an'oo bã. ¹⁵Tanyy bã né paawã hajök bë ma matëg, sét ub né hë bë yb hadoo. Bë yb hado däk ÿÿh, Kristo ky n'aa hanãm do bë ÿ maher'ood wät do hyb n'aa ta karapee bë bahado däk do hyb n'aa kä. ¹⁶Ti hyb n'aa ÿ karën paawã ÿ bawät doo da né hë bë babok. ¹⁷ÿ mejũũ da Tsimoot bë wë. Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hã āā h'yy ka'eeh do hyb n'aa, tah ÿÿ ÿ kamahãñ do hado däk tii. Baad had'yyt hë tamoo wät. P'aa hënh da Tsimoot bë tamaher'oot nyy da ÿ bawäd had'yyt hë, Kristo hã ÿ h'yy kata däk do hyb n'aa. Jé pad'yyt hë Jesus Kristo hã h'yy ka'eeh do sa hã ÿ ma mehetëk doo da né hë ÿ bawät.

¹⁸ÿ negãã wäd bë wë, bë wób red'oo. Ti hyb n'aa kä, kasab'ee do hã sa hã hë rayd kaweh'ëeh. ¹⁹T'ĩ hënh da nayyw hë ÿ bahõm bë wë, P'op Hagã Do karën bã. ÿ kajaa bã da, ÿ heg'ããs da P'op Hagã Do hejój sa wë tanyy bã, sa kyyp apäh sa r'ood hã. ²⁰P'op Hagã Do bag'ããs do karapee ji do bã, dooh ji her'oot do hã ji hapäh do tado bã. P'op Hagã Do hejój gó ji bawät do hã ji bahapäh. ²¹Nyy da bë karën ÿ bad'oo bë hã ÿ kajaa bã? Bë gen'aak tak'ëp bë ÿ hajëew bã? Kamahãñ doo gó, ky enyym doo gó bë hã ÿ her'ood bã bë karën?

Baad nadoo sa see bawät do ky n'aa hahÿÿh

5 ÿ ky n'aa napëë däk tak'ëp nesaa do bë see moo wät. Ta yb ÿÿm sii tabahe'ÿÿh mäh. Ta wób mahang, P'op Hagã Do ranahapëë né paawã, dooh tii da radoo bã. ²Ti awäd né hë paawã ta tii da bë mahang, bë h'yy kasab'ee nä? Taw'ãäts hë paawã bë h'yy katón ta ti hyb n'aa. Taw'ãäts hë paawã bë ah'eed hõm ta ti hadoo doo, bë mahang tanawät hyb n'aa. ³ÿ nawäd né hë paawã

bë mahang, ÿ hyb n'aa newëë do bë mahang tabawät. Jesus häd gö ÿ ky n'aa ety däk ta ti aj'yy hä, ÿ badoo né paawä bë mahang. ⁴Bë kahet'aa bä kä, bë mahang hëp ÿ bawät bä, Jesus Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hejój bë sii tabawät bä, ⁵tii bä da taw'ääts hë bë ah'eed hõm bë mahãnh, Nesaa Do Yb moo gö bë haëëj, tarejãã hyb n'aa ta hä, ta h'yyb tym bedëp hyb n'aa Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do matëeh noo gö.

⁶Baad nado ta ti bë h'yy kasab'ee do bë hajaa do hä, ta ti hadoo do awäd bä bë mahang. Sét ub né paawä nesaa do moo wät do bë mahang, sahõnh hä tah'yyb rejãã. Pãw makuj n'aa hadoo tii. Nad'ëëd its né paawä ta makuj n'aa, jé pad'yyt hë takamekuuj däk pãw pan'aa mahang. ⁷Taw'ääts hë bë ah'eed hõm bë mahãnh nesaa do moo wät doo, nesaa do hä ta wób h'yyb tatuk doo, pãw makuj n'aa Judah buuj raw'oong hõm doo da Pas-kowa noo gö, P'op Hagä Do karapee nesaa do nanäng doo, P'op Hagä Do wë kasëew bong do bë bahadoo hyb n'aa, pãw makuj n'aa tamah do P'op Hagä Do wë kasëew däk doo da. Ta tii d' ÿ wén edoo, Kristo ër hyb n'aa dajëp P'op Hagä Do anoo do hyb n'aa, b'éé t'aah Pas-kowa noo gö radahej'ëëp do hadoo. ⁸Ti hyb n'aa, P'op Hagä Do ër tabedëeb wät do ër hyb n'aa esee do hyb n'aa, taw'ääts hë ër erét sahõnh hë nesaa doo, ky nesaa do na-ããj hë pooj jé ër bahed'oo doo, Pas-kowa rahyb n'aa esee noo gö pãw makuj n'aa Judah buuj raw'oong hõm do hadoo. Taw'ääts hë papuuj gö ër babok, baad hadoo do ër her'oot, j'ooj madäk doo me nado, pãw makuj n'aa tamah doo me Pas-kowa Judah buuj rahyb n'aa esee doo da.

⁹Pooj jé mo haja ÿÿ hä, bë ÿ ma erih doo gö, bë ÿ mejüü séd hä bë nabok hyb n'aa ta ÿÿm nadoo do sii he'ÿÿh do sa sii, ta patug nadoo do sii he'ÿÿh do sa sii. ¹⁰Dooh Jesus Kristo nahapäh do sa ky n'aa ÿ her'ood bä, ta wób sii he'ÿÿh doo, tak'ëp sa wë hanäng do kah'üüm do karën doo, hets'ëëk doo, kabarii hä h'yy ka'eeh doo. Tsyt hë, dawëë ta ti hedoo do mahãnh ji karën bä ji awäd bä, jããm hë ji hajaa badäk hahÿ ji eréd hõm bä paawä. ¹¹Jesus Kristo hä h'yy ka'eeh hanäk do sa ky n'aa ÿ her'oot, ta wób sii he'ÿÿh doo, tak'ëp sa wë hanäng do kah'üüm do kar'ëën doo, kabarii hä h'yy ka'eeh doo, ta wób ky n'aa rejãã doo, ha'oom doo, hets'ëëk doo. Bë awëë manä na-ããj hë ta ti hedoo do sa sii. ¹²⁻¹³Dooh ÿ ky n'aa ety bä Jesus Kristo karapee nadoo doo. P'op Hagä Do ky n'aa ety tii. Taw'ääts hë bë nemuun h'yy ka'eeh do Jesus hä nesaa do moo wät do bë ky n'aa ety bë meduuk doo me. P'op Hagä Do kyy

kerih doo gó kerih doo da bë bad'oo: “Bë ah'eed hõm nesaa do moo wät doo, bë mahang tanawät hyb n'aa.”^m

Sa da hadoo do raky n'aa tapaa do ky n'aa hahÿh

6 Ta da hadoo do Jesus hã h'yy ka'eeh do bë see ky n'aa tapa bã, h'ëed hyb n'aa P'op Hagã Do nahapäh do wë tamahüüm ta ti ky n'aa, ramasa hyb n'aa? Dooh tii d' ji adoo bã. Taw'ääts hë paawã Jesus Kristo hã h'yy ka'eeh do wób wë bë mahüüm ta ti ky n'aa, bë ramasa hyb n'aa. ²Dooh g'eeh bë hapëë bã, P'op Hagã Do nahapäh do hã Jesus hã h'yy ka'eeh do raky n'aa etyy da ta jawén? Tii d' tado bã, P'op Hagã Do nahapäh do bë ky n'aa etyy bã da, dooh g'eeh bë haja bã bë mahang hawät do ky n'aa katep'aa doo, bë her'ood bã baad hadoo doo, baad nadoo doo? Ta ti dooh tahejooj bã. ³Dooh g'eeh bë hapëë bã ääs sii hë da ëër, Jesus hã h'yy ka'eeh doo, ër ky n'aa etyy da ta jawén? Tii d' hadoo do hyb n'aa, badäk hahÿh hã hawät do p'ää ji ky kedak doo, ti bahãnh baad ër bahajaa ër her'ood bã baad hadoo doo, baad nadoo doo. ⁴Ti hyb n'aa, tanyy bã bë mahang badäk hahÿh hã ji hawät do p'ää bë ky ked'aak doo, h'ëed hyb n'aa bë mahüüm ta ky n'aa Jesus hã h'yy ka'eeh do sa matym gó hyb n'aa sakog is do sa wë, hyb n'aa jewy né paawã ta wób sa hã? ⁵Tii d' ÿ wén her'oot bë hã, bë nu mebyy bok hyb n'aa. Dooh g'eeh bë mahang tanyy bã hapäh doo, baad hadoo do baad nadoo do rod n'aa, Jesus hã h'yy ka'eeh do mahang raky ked'aak bã? ⁶Ti anyy né paawã bë mahang baad hadoo do her'oot doo, bë see ky n'aa tapaa ta da hadoo doo, hyb n'aa jewyk do P'op Hagã Do panyyg ky nadah'eeh do sa matym gó. Jesus Kristo panyyg hanãm do bë ky n'aa rejãã tii d' bë bad'oo do hã.

⁷Dooh paawã Jesus hã h'yy ka'eeh do mahang ji mejõ bã ji da hadoo do raky n'aa etyy. Tii d' bë bad'oo do hyb n'aa, tak'ëp bë besõõts hõm Kristo karën do hã. Taw'ääts hë paawã bag hënh bë gadoo baad nadoo do bë hã ramoo bok doo. Taw'ääts hë paawã kawanajããn doo gó bë gadoo bë rawadii doo. ⁸Taw'ääts hë né paawã tii da bë bad'oo, bë né hë ti ta wób wad'ii doo, bë né hë ti baad nadoo do moo bok do ta wób sa hã. Bë hÿyj hedoo do Jesus hã h'yy ka'eeh do sa hã tii d' bë bad'oo.

⁹Nepäh bë hã, dooh P'op Hagã Do gado bã tabag'ääs bã nesaa do moo heb'ooh doo? Bë kawad'ii manã da. Ta patug nadoo do sii, ta

^m 5.12-13 Dew-Teronom 17.7, 19.19, 21.21, 22.21, 23, 24.7

ỹm nadoo do sii he'ỹh doo, kabarii hã h'yy ka'eeh doo, ta patug h'yyb rejã doo, ta ỹm h'yyb rejã doo, aj'yy ỹnh ked'oo do ta see aj'yy tagadoo doo, aj'yy, aj'yy sii he'ỹh doo, ¹⁰hets'ëek doo, tak'ëp tahyb n'aa h'ũm doo, ha'oom doo, ta wób ky n'aa rejã doo, ta wób wad'ii do na-ããj hẽ, dooh rahaja bã P'op Hagã Do bag'ããs do karapee rado bã. ¹¹Ta ti sa wób paa né paawã bê wób pooj jé, hỹ kã bê h'yyb tym kahawug dák nesaa do mahãnh. Tsyt hẽ, ta wẽ bê P'op Hagã Do benyyw dák. Baad hado dák bê h'yyb tym ta matym gó P'op Hagã Do an'oo bã. Jesus Kristo, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hyb n'aa ta tii, P'op Hagã Do ër h'yy kaha'eeh do Sahee hyb n'aa na-ããj hẽ.

Ji hub ky n'aa hahỹh

¹²“Sahõnh hẽ ỹ karẽn do ỹ hajaa ỹ moo wät. Dooh ky n'aa jaw'yyk do ỹ moo ge'ỹm péh”, nãk bê wób. Te hub né paawã tii, dooh sahõnh hẽ baad ub ji hã. Te hub né hẽ, sahõnh hẽ ỹ hajaa ỹ moo wät ỹ karẽn doo. Ti hado né paawã, dooh taw'ããts hẽ tado bã ỹ h'yyb karẽn do mejõ bã hã ỹ. ¹³“Ji waa ji wog gó hajëng do pan'aa. Ji wog ji waa gejëng do pan'aa”, nãk ta wób. Te hub né paawã tii, ti awät ti noo gó P'op Hagã Do ahäj jëng tii. Dooh tii da ji hub hã. Dooh taw'ããts hẽ tado bã ji hub gado bã ji ỹm nadoo do hã, ỹnh ta patug nadoo do hã. Dooh né hẽ. Ji hub, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hã ji moo wät do hyb n'aa tii. Ji hub Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hag'ããs. ¹⁴Ta hejój me Jesus hub P'op Hagã Do bed'ëep doo da taganã wät hyb n'aa, ti hadoo da ër hub na-ããj hẽ tabed'ëep da ër genã bong hyb n'aa.

¹⁵Nepãh bê hã, ër hub, Kristo hub uuh hadoo? Taw'ããts hẽ g'eeh tii bã Kristo hub uuh ji do däg bã, ỹnh hajõk do sii he'ỹh do hã ji h'yy gedag bã? Dooh. ¹⁶Nepãh bê hã, ỹnh hajõk do sii he'ỹh do tah'yy gedag bã, sét tabahado dák ta sii? Sét hado dák sa hub. Hahỹ da P'op Hagã Do kyy kerih doo: “Pawóp hadoo doo, sét rabahado padëek da.”ⁿ ¹⁷Ti nado ti nanãng kã Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hã h'yy kata dák doo. Sét tabahado dák ta h'yyb tym Jesus h'yyb tym hã.

¹⁸Tabad'op hẽ da bê aã bê ỹm nadoo do sii, bê patug nadoo do sii. Baad bê kanã da ta ti hedoo do mahãnh. Sahõnh hẽ nesaa do ji moo wät doo, nesaa do ji hyb n'aa newëe do na-ããj hẽ dooh ji

ⁿ 6.16 Genesis 2.24

hub tarejã bã tii. Tii d' nado ji ÿÿm, ji patug nadoo do sii ji baÿÿh do hã. Ta ti tarejãã ta hã hẽ ji hub. ¹⁹Nepãh bẽ hã, P'op Hagã Do Sahee tób hadoo bẽ hub? Bẽ h'yyb gó ta Sahee bẽ hã P'op Hagã Do anoo do bawät. ²⁰Dooch bẽ hub danãh bẽ do bã. P'op Hagã Do ma dæg bẽeh. Tak'ëp tabepaag hõm bẽ sãm, b'aa kajatsëk do hã Jesus dajëp noo gó. Ti hyb n'aa da, taw'ãäts hẽ P'op Hagã Do bẽ weh'ëeh bẽ hub me.

Ji kat'ëë däk do ky n'aa hahÿÿh

7 Hÿÿ kä, ÿ bẽ ma erih do hã ÿ bẽ eanh do ky n'aa bẽ ÿ maher'ood kãn. “Taw'ãäts hẽ apãh dooh aj'yy awäd bã ta ÿÿm wẽ?”^o nãk bẽ kyyh bẽ eanh doo.^p ²Hahÿÿ da bẽ ÿ maher'oot: Hajõk baad nadoo doo da rababok do hyb n'aa, hajõk sa ÿÿm nadoo do sii, sa patug nadoo do sii rabahe'ÿÿh do hyb n'aa ÿ hanãng péh, taw'ãäts hẽ sahõnh hẽ ajyy sa ÿÿm wẽ rababok nã, sahõnh hẽ ÿÿj sa patug wẽ rababok nã. ³Taw'ãäts hẽ ajyy sa ÿÿm ragadoo, sa wẽ rababok. Ti né hẽ baad ub, raket'ëë padëëk do hyb n'aa. Ti hadoo ënh ÿÿj sa hã. Taw'ãäts hẽ sa patug ragadoo, sa wẽ rababok. ⁴Ji ÿÿm, dooh ta hub danãh tado bã. Ta patug ti ta danãh. Ti hadoo ënh ji patug hã. Ta patug, dooh ta hub danãh tado bã. Ta ÿÿm ti ta danãh. ⁵Taw'ãäts hẽ ket'ëë padëëk doo, dooh rakajesyg bã ta patug daheeh. Jããm hẽ ratayy pawóp its ta ãh rakarën bã, baad pooj jé rakaner'ood bã, P'op Hagã Do hã raky n'aa etsëë hyb n'aa ti noo gó. Tii d' rabad'oo do jawén paa bã kä, taw'ãäts hẽ p'aa hẽnh séd hã raba'ÿÿh sa ÿÿm daheeh, Nesaa Do Yb h'yyb natatuk hyb n'aa, ranahajaa do hyb n'aa ji h'yy keb'aah do hã. ⁶Bẽ karën bã tii, pawóp its ta ãh bẽ tayy. Dooch bẽ ÿ mejüü do tado bã ti ÿ her'oot doo. ⁷Hã ÿÿ péh, ÿ karën paawã sahõnh hẽ da ÿ rabahadoo.^q Ti hadoo né hẽ ÿ karën doo da nado. Séd uuh had'yyt hẽ nado ëër, P'op Hagã Do an'oo bã. P'op Hagã Do anoo ta wób sa hã raketëë hyb n'aa, ta wób sa hã tabanoo rakanetëë hyb n'aa, ÿ hanãng péh.

⁸Hÿÿ kä, marahud bong do bẽ mahang habok do sa hã, patug tema bong do sa hã na-ãäj hẽ ÿ erih hahÿÿh: Taw'ãäts hẽ paawã

^o 7.1 Hahÿÿ d' Gereg kyy me takerii däk tii: “Taw'ãäts hẽ apãh dooh aj'yy moo dëë bã ÿÿnh hã?” Ji ÿÿm wẽ ji bawät do ky n'aa ta tii. Ti hadoo né hẽ hahÿÿ da ta wób ratab'ëës ta tii: “Taw'ãäts hẽ apãh dooh aj'yy ÿÿnh hã takat'ëë bã?”

^p 7.1 Ta tii da rawén eaaj wät, baad P'op Hagã Do ji tagadoo red'oo ji ÿÿm wẽ ji nawäd wäd bã, Jesus hã ji h'yy kae dæg kãn do hyb n'aa, nayyw hẽ Jesus matëeh red'oo do hyb n'aa na-ãäj hẽ.

^q 7.7 Dooch Paw-Ro ÿÿm nyy bã. Tahajaa tah'yy keba bã. Ti hyb n'aa tii da tawén her'oot.

rakanet'ëë bong ÿ kanatëë doo da. ⁹Ti né hë paawä këh ÿ sa hä, ranahaja bä rah'yy keba bä, taw'ääts hë raketëë né hë. Baad nado sa hä aj'yy tado bä, ÿñnh tado bä, rahyb n'aa newë had'yyt bä rakarën do hä. Ti hyb n'aa, taw'ääts hë raketëë né hë tii d' tado bä.

¹⁰Ket'ëë padëëk do sa hä hahÿÿ da ÿ mejüü (këh ÿÿ gó nado tii, Jesus Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do ti mejüü): Taw'ääts hë ÿÿj dooh reréd bä sa patug! ¹¹Ti hadoo né hë, ta patug teréd bä paawä, dooh tahaja bä ta see hä takat'ëë bä. Takanarën bä ta mab hë tawäd bä, taw'ääts hë ta patug paa sii taber'oot, p'aa hënh tagadoo hyb n'aa, p'aa hënh séd hä rababok hyb n'aa. Taw'ääts hë ajyy dooh reréd bä na-ääj hë sa ÿÿm. ¹²Ta wób sa hä ÿ mejüü hahÿÿh, (dooch Jesus, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do tado bä ti mejüü doo, këh ÿ tii): Ta ÿÿm h'yy kanae bä Jesus hä, ta sii had'yyt hë ta ÿÿm karën bä tawäd bä, tii bä taw'ääts hë dooh teréd bä ta ÿÿm. ¹³Ti hadoo ënh ÿÿj sa hä ënh. ÿñnh patug h'yy kanae bä Jesus hä, ta sii had'yyt hë ta patug karën bä tawäd bä, tii bä taw'ääts hë dooh teréd bä ta patug. ¹⁴Ta tii da ÿ wén mejüü, ta patug h'yy kanae né paawä, tsyt hë ti takasëew däk do hyb n'aa P'op Hagä Do wë, ta ÿÿm hyb n'aa, Jesus hä ta ÿÿm h'yy ka'eeh do hyb n'aa. Ti hadoo ënh ÿÿj sa hä kä. Ta ÿÿm Jesus hä tah'yy kanae bä né paawä, tsyt hë ti takasëew däk P'op Hagä Do wë, ta patug hyb n'aa, Jesus hä ta patug h'yy ka'eeh do hyb n'aa. Tii d' tanado bä paawä, nes'aa né paawä tii bä bë taah P'op Hagä Do matym gó. Dooch ranes'aa bä P'op Hagä Do matym gó. Tsytt hë, P'op Hagä Do wë rakasëew padëëk bë taah. ¹⁵Hÿÿ kä, Jesus hä h'yy kana'eeh do karën bä teréd hóm bä ta patug, na mahüüm tii bä. Ta mahãnh tahóm bä, na mahüüm. Jesus hä h'yy kana'eeh do karën bä teréd hóm bä ta ÿÿm, na mahüüm tii bä. Ta mahãnh tahóm bä, na mahüüm. P'op Hagä Do asëew hóm ëër, ta hä h'yy ka'eeh doo, h'yyb nyyw gó ër babok hyb n'aa sahõnh hë sa wë. ¹⁶Bëeh, ÿÿj Jesus hä h'yy ka'eeh doo, ji hapäh mä da bë hyb n'aa da ta jawén bë patug rah'yy ka'eeh da Jesus hä. Bëeh, ajyy Jesus hä h'yy ka'eeh doo, ji hapäh mä da bë hyb n'aa da ta jawén bë ÿÿm rah'yy ka'eeh da Jesus hä.

¹⁷Taw'ääts hë ër hä Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do anoo doo da ër babok hyb n'aa ër P'op Hagä Do basëew däk noo gó, tii da né hë ër baboo had'yyt hë. Ti né hë ti ÿ mejüü do jé pad'yyt hë Jesus hä h'yy ka'eeh do sa hä. Sét gó ÿ mejüü ta ti ky n'aa hä. ¹⁸Hahÿÿ d' ÿ hanäng: Aj'yy ta masuuj noo byyh kahög hóm do tado bä P'op Hagä Do basëm noo gó Jesus hä tah'yy ka'eeh hyb n'aa, taw'ääts hë.

Na manä tii. Dooh hyb n'aa ji jejën pé tii. Aj'y y masuuj noo byyh kanahök do tado bä P'op Hagä Do naëenh noo gó, taw'ääts hē na-ääj hē. Dooh hyb n'aa pé ta ti ramoo bok ta hã. ¹⁹Dooh P'op Hagä Do gahëen bä ji hã ji masuuj noo byyh kahög hōm doo, kanahök doo. Jääm hē tagahëen ji hã tajejüü do ji ky daheeh doo. ²⁰Ji kan'y y doo da ji P'op Hagä Do basēm noo gó, tii da taw'ääts hē sahōnh hē Jesus hã h'y y ka'eeh do rababoo had'yyt hē. ²¹Ji kariw n'aa karom ji do bä paa ji P'op Hagä Do basëew hōm noo gó, taw'ääts hē. Dooh ji hyb n'aa tón bä sa karom ji bahadoo do hyb n'aa. Ti hadoo né hē, ji kariw n'aa karēn bä ta da hadoo ji do bä, ta karom ji nado wät hyb n'aa, tii bä taw'ääts hē ji gadoo tii. ²²Ji kariw n'aa karom ji do bä paa ji P'op Hagä Do basëew hōm noo gó, ji Jesus edëeb kãn hÿÿ kã nesaa do mahãnh, Jesus wë ji moo wät hyb n'aa kã. Kariw n'aa tamah do ji do bä paa ji P'op Hagä Do naëenh noo gó, Kristo karom hado däk ji hÿÿ kã. ²³Tak'ëp P'op Hagä Do bepaag hōm bë hyb n'aa b'aa kajatsëk do hã Jesus dajëp noo gó, ta karapee bë bahadoo hyb n'aa. Ti hyb n'aa bë an'oo manä ta wób bë ramejüü.^r ²⁴Ti hyb n'aa wakãn haa, bë marahud nä bä, bë ket'ëe hōm bä, kariw n'aa mejüü do bë do bä, kariw n'aa tamah do bë do bä bë P'op Hagä Do basëew hōm noo gó, tii da né hē bë babok.

²⁵Hÿÿ kã kanetëe nä do ky n'aa hã, bë eanh doo, bë ÿ maher'ood kãn. Bë ÿ maher'oot doo, dooh Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do mejüü do tado bä. Dooh ër hã tajejō bä ta ti ky n'aa hã. Bë ÿ maher'oot, hã ÿÿ pé baad hadoo do ta ti ky n'aa hã. Jesus ky enyym do hyb n'aa hã ÿÿ, ÿ tah'y y gan'y y. Ti hyb n'aa, baad ub ta ti ÿ her'oot doo. ²⁶Da hē nesaa do ji ahoop do hyb n'aa, hã ÿÿ pé taw'ääts hē paawä dooh raket'ëe bä kanetëe nä doo. ²⁷Tii d' tado né paawä, ji ÿÿm nyy bä, taw'ääts hē dooh ji mejō hōm ji mahãnh. Ji ÿÿm nanyy nä bä, taw'ääts hē dooh ji esóts bä ji ÿÿm pan'aa, hã ÿÿ péh. ²⁸Ti hadoo né hē, ji kat'ëe bä, dooh nesaa do tado bä ta ti P'op Hagä Do matym gó. Maruus kat'ëe bä, dooh na-ääj hē nesaa do tamoo wäd bä ta tii hã

^r **7.23** Ta wób ramejüü Korín buuj sa hã rakanet'ëe bok hyb n'aa, sa masuuj noo byyh ragahög hōm hyb n'aa na-ääj hē. Ta ti ji moo wäd bä, baad ji P'op Hagä Do gadoo, baad ji tagen'aak, sa nooh. Ta bahãnh rakarēn ran'oo bä. Dooh te hub tado bä ta tii d' mejüü do sa kyyh. Ti hyb n'aa Paw-Ro mejüü raky nadaheeh hyb n'aa ta ti hedoo do sa kyyh. Ji P'op Hagä Do gadoo ji kat'ëe bä, ji kanat'ëe bä na-ääj hē. Ji tagadoo Judah buuj ji do bä, ta wób buuj ji do bä na-ääj hē.

P'op Hagä Do matym gó. Ti hadoo né hě, hajōng nesaa do ket'ěe paděek do rahoop da badäk hahỹỹ hã rababok bã. Ỳ karēn paawä bē ỹ mo n'aa jesuu ta ti mahānh.

²⁹Wakān haa, hahỹỹ d' ỹ hanāng péh: Edaa dāk Jesus matěeh doo. Ti hyb n'aa taw'āats hě paawä ỹym enäh do tii hã had'yyt hě nado rah'yyb paděek hỹ jawén. ³⁰Taw'āats hě paawä h'yy ketón doo, tii hã had'yyt hě nado rah'yyb paděek hỹ jawén na-āāj hě. Tseb'ee doo, tii hã had'yyt hě nado rah'yyb paděek hỹ jawén. Taw'āats hě sa ma hets'ěe doo, sa ma hã had'yyt hě nado rah'yyb paděek. ³¹Taw'āats hě badäk hahỹỹ hã hanāng do hã moo bok doo, tii hã rah'yyb padäg had'yyt hě nado hỹ jawén. Ta tii da ỹ wén nāng, gawatsik do hyb n'aa da badäk hahỹỹh, sahōnh hě ta hã hanāng do na-āāj hě.

³²Ỳ karēn paawä bē hyb n'aa tón manä badäk hahỹỹ hã bē babok do hã. Kanetěe doo, Jesus gen'aak do hã rah'yyb paděek, ramoo bok, Jesus rah'yyb en'yyim hyb n'aa. ³³Ajyy ỹym enäh doo, badäk hahỹỹ hã ji hawät do hã rah'yyb paděek, sa ỹym rah'yyb en'yyim hyb n'aa. ³⁴Pawóp hě hadoo do hã rah'yyb padäg kãn. Sa ỹym, Jesus na-āāj hě rakarēn rah'yyb en'yyim. Ti hadoo ēnh ỹj sa hã kã. Ỳj patug tema bong doo, maruus na-āāj hě, Jesus gen'aak do hã rah'yyb padäg had'yyt hě, tsyt hě, Jesus hã ub ramoo bok hyb n'aa sahōnh hě sa wě hanāng doo me. Ỳj patug enäh doo, badäk hahỹỹ hã ji hawät do hã rah'yyb paděek, sa patug rah'yyb en'yyim hyb n'aa. ³⁵Bē ỹ h'yy ge'ỹym hyb n'aa nado ỹ wén erih ta tii. Bē hyb n'aa né hě, baad tabadoo hyb n'aa bē hã, ỹ wén erii wät tii.^s Baad Tak'ep Hyb N'aa Jawyk Do wě bē moo bok hyb n'aa bē tamasa tii hã. Ta hã had'yyt hě ỹ karēn bē h'yyb padäg. Dooh ỹ karēn bã bē h'yyb panas'ěeh péh.

³⁶Aj'yy see ta h'yyb gó taky hado bã ta ỹym pan'aa hã: “Dooh baad tado bã ām ỹ pan'aa hã ỹ bad'oo doo”, p'eets hě na-āāj hě tataběj däg bã ta j'oooh baab n'aa tagatěe do pan'aa, takarēn bã tagat'ěe bã, taw'āats hě raketěe né hě. Dooh nesaa do tado bã ta tii, P'op Hagä Do matym gó. ^t ³⁷Aj'yy see ta daaj hě, ta wób mejũũ do nado kã tii, tahyb n'aa newě däg bã ta ỹym pan'aa hã, taganatěe hyb n'aa, tahaja bã tah'yy keba bã, nyy d' tabad'oo tahyb n'aa newě bã kã, tii bã taw'āats hě rakanetěe. Ti na-āāj hě baad hadoo do tamoo wät.

^s **7.35** Dooh Paw-Ro karēn bã ji tah'yy geām bã ji kanatěe hyb n'aa. P'op Hagä Do an'oo bã ji hã ji katěe hyb n'aa, ji katěe né hě.

^t **7.36** Hahỹỹ da na-āāj hě ji hajaa ji erii bã tii, aj'yy ky n'aa tado bã taher'oot doo: “Aj'yy see ta h'yyb gó taky hado bã ta ỹym pan'aa hã: ‘Dooh baad tado bã ām ỹ pan'aa hã ỹ bad'oo doo’, tanahaja bã tah'yy keba bã, takarēn bã takat'ěe bã, taw'āats hě raketěe né hě. Dooh nesaa tado bã tii, P'op Hagä Do matym gó.”

³⁸Ket'ëë padëëk doo, baad né ti sa hã. Kanatëë doo kä, marahud kä, ti baad tabad'oo ȳym näng do mahãnh.

³⁹Taw'ãäts hë ȳynh kat'ëë däk doo, ta patug sii had'yyt hë tabawäd kän tabedëp nä bä. Ta patug dajëb bä, ta jawén paa bä kä, tahajaa ta see hã takat'ëë bä, Jesus hã h'yy ka'eeh do see tado bä tii. ⁴⁰Hã ȳy péh, ta bahãnh baad ub ta hã takanat'ëë wäd bä. Tii d' né hë hã ȳy. P'op Hagä Do Sahee hëp ȳy gó na-ãäj hë tabawät. Ta wób sa h'yyb gó had'yyt hë nado.^u

Kabarii hã Jesus hã h'yy kana'eeh do ranoo do ky n'aa hahȳyh

8 Kabarii rah'yy kaha'eeh do tä n'aa ky n'aa hã bë ȳ maher'oot hÿy kä. “Ër sahõnh hë, ër h'yy genäh, hajõng baad hadoo do ër wén hapäh”, näk bë wób. Te hub né hë paawä tii, ji h'yy kasab'ee hajõng ji hapäh do an'oo bä! Tii d' nado ji kamahãnh doo. Ji kamahãnh do ta wób tamasa. ²H'yy ganäng ted'oo doo, dooh tah'yy ganny nä bä heh'äät ub. ³Ti nado P'op Hagä Do kamahãnh doo. P'op Hagä Do kamahãnh ti ta tii.

⁴Kabarii hã kan'oo däk do ky n'aa kä, ji awëë bä, ji nawëë bä. Dooh sa kabarii redëb bä ër hapäh. Jããm hë sét ub P'op Hagä Doo. Dooh ta see péh. ⁵Sa hã ti anyy né hë paawä sa hã kabaj'aa pé badäk hahȳy hã, wë hã na-ãäj hë, hajõõ né hë paawä sa hã pé kabaj'aa doo, raweh'ëeh do na-ãäj hë, ⁶ër, Jesus hã h'yy ka'eeh do hã kä sét ub P'op Hagä Doo, ta Yb, sahõnh hë pahuunh doo, ta hyb n'aa ër babok doo. Jããm hë sét ub né hë Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo, Jesus Kristo, sahõnh hë mo haj'aa näng doo, papuuji gó ër babok hanoo doo.

⁷Tii d' tahado né paawä, dooh sahõnh hë rahapëë bä tii. Ta wób dooh ramabaan nä bä pooj jé rabahed'oo do paa kabarii hã rah'yy ka'eeh noo gó. Ti hyb n'aa, da hë na-ãäj né hë, kabarii hã kan'oo däk do tä uuh rawëë bä, kabarii ratayy sa hã sa h'yyb gó. Tii bä sa h'yyb ky n'aa tapaa sa hã hë ta ti an'oo bä, dooh baad tado nä bä do hyb n'aa sa h'yyb. ⁸Te hub né hë, ji awëh do hyb n'aa, ji nawëh do hyb n'aa nado ji P'op Hagä Do wén gadoo. Ji nawëë bä, dooh ta wób sa yd jé ji hado däg bä P'op Hagä Do matym gó. Ji awëë bä, dooh sa bahãnh ji do bä ta matym gó. ⁹Ti hadoo né hë, sahõnh hë bë hajaa bë bad'oo bë edoo né paawä, taw'ãäts hë bë

^u **7.40** Ti noo gó Korin panang bä ta wób raky sëm Paw-Ro her'oot doo. Sa hã, sa h'yyb gó had'yyt hë P'op Hagä Do Sahee bawät. Sa hã hë rah'yy kasab'ee. *P'op Hagä Do Sahee hëp ȳy gó na-ãäj hë tabawät*, Paw-Ro wén her'oot, terih do raner'oot bä, raky nasëm hyb n'aa.

hyb n'aa matakä bë babok do hä, baad Jesus ranahapäh nä do bë h'yyb natatuk hyb n'aa baad nadoo do hä. ¹⁰ Jesus hä h'yy ka'eeh do wób sa hä, dooh taw'ääts hē tado bä ji awëë bä kabarii tä n'aa. Nayyw hē, daap hē sa h'yyb tym ky n'aa tapaa sa hä ramoo bok do hä. Õm ti hapäh, ji awëh do ji nawëh do hyb n'aa nado ji P'op Hagä Do wén gadoo. Mahapäh na-ääj hē dooh kabarii redëb bä. Ti hadoo né hē òm rahapëë bä kabarii tób n'aa yt hä hawëh doo, mah'yyb metsä kän sa hä, rabawëh tii bä kä a nemuun kabarii hä kan'oo däk doo. Tii bä sa h'yyb ky n'aa tapa kän sa hä hē, rawëh do hyb n'aa sa hä ji nawëh doo. ¹¹ Tii bä kä, a hÿÿj hadoo do baad h'yy kana'eeh nä doo, ta hyb n'aa Kristo dajëp do tarejä däk mahajaa med'oo do hyb n'aa. ¹² Ta tii da nesaa do mamoo wäd bä a hÿÿj hadoo do wë, ta h'yyb tym ta hä hē taky n'aa tapaa man'oo bä, tii bä da Kristo wë né hē nesaa do mamoo wäd däg kän! ¹³ Ti hyb n'aa, ÿ awëh do tah'yyb tatug bä nesaa do hä häj ÿ hadoo doo, dooh ÿ awëë wäd bä ta dab, häj ÿÿ ÿ h'yyb natatuk hyb n'aa nesaa do hä.

Jesus mejüü do see heh'äät Paw-Ro ky n'aa hahÿÿh

9 Nepäh bë wób hä Jesus mejüü do see ÿ do bä? Dooh ta wób mejüü pé hä ÿÿ. Dooh g'eeh Jesus Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do ÿ hapëë wäd matym ÿÿ me? Hëp ÿ n'aa nado g'eeh Jesus hä bë h'yy kae däg kän? ² Jesus mejüü do heh'äät ub ÿ nado bä paawä ta wób sa hä, bë hä kä Jesus mejüü do né hē ÿÿh. Bë hä né hē ji hapäh Kristo mejüü do né hē ÿÿh. Hëp ÿ n'aa Jesus hä bë h'yy kae däk do hyb n'aa.

³ Hahÿÿ da ÿ ky gadoo, hä ÿ hedoo do Jesus mejüü do nado ÿÿh, hanäk doo: ⁴ Dooh g'eeh ää haja bä bë hanaa ää gado bä ää waa, ää karën bä paawä? ⁵ Dooh g'eeh taw'ääts hē tado bä, ää karën bä paawä, ää rahadaa bä ji ÿÿm Jesus hä h'yy ka'eeh doo, Jesus mejüü do wób rabad'oo doo da? Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hÿÿj, Peed na-ääj hē rabad'oo doo da? ⁶ Jääm hē g'eeh ÿÿh, Béh-Nabéh daheeh, ää waa säm hä moo bok doo?

⁷ Dooh warahén ta daaj hē hep'aak pé ta waa! Ta sii moo wät do ti hep'aak. Joom danäh hä ënh? Ny hadoo do g'eeh joom danäh rananoo pé ta joom ag nepóh péh? B'éé hag'ääs doo ënh? Ny hadoo pé ti b'éé hag'ääs do rananoo pé ta masääh bii gamyyj neëëk péh? ⁸ Panyyg gó ÿ her'ood wät doo, ÿ had'yyt hē nado ti her'oot. Mosees ky n'aa jaw'yyk doo gó tii da né hē takerih.

⁹Hahỹỹ da Mosees ky n'aa jaw'yyk doo: "Taw'ääts hē ji anoo tiriig uuh tabawa booj yb hã, tiriig tahes'ooj hõm do ta moo me. Dooh ji noo maw'yyd däg bä tanawa hyb n'aa."^v Jääm hē booj yb hyb n'aa g'eeh P'op Hagä Do mejũũ ta tii? ¹⁰Ër hyb n'aa nado g'eeh ti taheer'oot tii? Ýỹ. Ër hyb n'aa né hē ta ti takerii däk. Booj yb takyyk doo me k'ääts wapën doo, joom ag tahes'ooj hõm do na-ããj hē, ramoo bok bä ragahëen joom ag uuh. ¹¹Ti hadoo ênh ãã hã. P'op Hagä Do Sahee hã hana do bë h'yyb gó ãã ejoom hõm do hadoo.^w Ta bahãnh däg bë edoo däk, bë hanaa ãã gahëen bä hỹỹ kã ãã waa hedoo doo, ãã saroor hedoo doo? ¹²Ta wób bë mahang Jesus ky n'aa ma mehetëk doo, ta tii hã bë masa. Taw'ääts hē nado g'eeh ti sa bahãnh ãã bë masaa paawä? Ti hadoo né hē, dooh noo gó ãã daab yb bä bë hã. Dooh. Hejooj né paawä ta ti ãã hã, ãã gadoo sahõnh hē ãã hã hejooj doo, Kristo ky n'aa hanäm do ãã nahewaat hyb n'aa.^x

¹³Dooh g'eeh bë hapëë bä, P'op Hagä Do tób n'aa hënh ramanaa do waa uuh ta yt moo heb'ook do ragadoo sa waa pan'aa? Ti hadoo ênh P'op Hagä Do hã rama ejuu do tyng hã moo b'ook doo. P'op Hagä Do hã kan'oo däk do uuh sa tä. ¹⁴Ti hadoo ênh Jesus ky n'aa hanäm do ma mehetëk do hã. Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do mejũũ, sa hã ma mehet'ëek do hanaa ragadoo sa waa hedoo doo, sa saroor hedoo doo. ¹⁵Ti hado né paawä, dooh ta tii hã ý daab yb bä. Dooh na-ããj hē ta ti ý erii bä, ta tii hã ý bë masa hyb n'aa. Ý h'yy gadajang, bag hënh Jesus ky n'aa ý maher'oot do hyb n'aa. Dooh ý gahëen péh. Taw'ääts hē paawä ý dajëp ta ti ý h'yy gadajang do rado hõm do pooj jé. ¹⁶Dooh ý haja bä ý h'yy kasabé bä Jesus ky n'aa hanäm do ý maher'oot do hã. P'op Hagä Do ý tamejũũ ý maher'oot hyb n'aa. Tak'ëp baad nado hã ýỹ, ta ky n'aa ý naher'ood bä ta wób sa hã. ¹⁷Ý karën do hyb n'aa tado bä paawä ta ky n'aa ý her'oot doo, tii bä ý haja paawä ý gahëen bä ta sãm. Dooh ti hyb n'aa tado bä. Ý P'op Hagä Do mejũũ do hyb n'aa, hã ý tabanoo do hyb n'aa ta ky n'aa ý wén her'oot ta ky n'aa. ¹⁸Ny hadoo ta sãm hã ýỹ? Jääm hē hahỹỹ kã ta sãm: Ý tsebé doo, bag hënh Jesus ky n'aa hanäm do ý maher'oot do hyb n'aa. Ta ky n'aa hanäm do ý panäk bä,

^v 9.9 Dew-Teronom 25.4

^w 9.11 Jesus ky n'aa hanäm do sa hã tamaher'oot doo, sa hã tama metëek doo, tahanäng pé tii.

^x 9.12 Paw-Ro, Béh-Nabéh daheeh, dooh radaab yb bä Korín buuj hã. Tak'ëp ramoo bok sa waa sãm hã, sa hã radaab nayyp hyb n'aa. Ti hyb n'aa, ta see pé noo gó rahoop baad nadoo doo.

ỹ ma metëëk bã, dooh ỹ gahëën bã ỹ ramasa doo, dooh na-ããj hë ỹ mejõ bã ỹ ramasa, ỹ haja né paawã ỹ mejõ bã Jesus mejũũ do ỹ bahadoo do hyb n'aa.

¹⁹Dooh ajyy hỹĩ kã hã ỹ mejũũ pëh, sa hanaa ỹ ganadoo do hyb n'aa. Ti hadoo né hë, daj ỹ hë ỹ kan'oo däk, sahõnh hë sa karom ỹ bahadoo hyb n'aa, hajõk Jesus wë ỹ manaa hyb n'aa paawã.

²⁰Hahỹ ỹ hanäng pé tii: Judah buuj mahang ỹ awäd bã, sa da hado däk ỹĩh, Kristo wë ỹ manaa hyb n'aa Judah buuj. Judah buuj ky n'aa jaw'yyk do tamanejõ né paawã hã ỹĩ, sa ky n'aa jaw'yyk do ỹ ky daheeh, Judah buuj ky n'aa jaw'yyk do ky dah'eeh do wób Kristo wë ỹ manaa hyb n'aa. ²¹Judah buuj nadoo do Mosees ky n'aa jaw'yyk do nahapäh do mahang ỹ awäd bã, sa da hadoo ỹ bahadoo, Jesus wë ỹ manaa hyb n'aa ta tii. Dooh P'op Hagã Do ky n'aa jaw'yyk do ky nadaheeh do ỹ ado bã ti hyb n'aa. Kristo ky n'aa jaw'yyk do ỹ ky dahé had'yyt hë. ²²Baad h'yy ganehot nä do sa hã, sa da ked'oo né ỹĩh, baad rah'yy kadaw'uuh hyb n'aa Jesus hã.^y Sahõnh hë ta wób rababok doo da, ti ked'oo né ỹĩh, sa wób Jesus wë ỹ bed'ëëp hyb n'aa. ²³Sahõnh hë ta tii da ỹ wén d'oo, Jesus ky n'aa hanäm do kah'ũũm hyb n'aa, baad hadoo do ta hã hana do ỹ gadoo hyb n'aa sahõnh hë ta ti ky dah'eeh do sa nemuun.

²⁴Bë hapäh né hë, ratsyym kasã bã kã, sahõnh hë rawaj'aa né hë paawã, jããm hë sét hë gadoo ta sãm, pooj jé kajaa doo. Taw'ããts hë bë wajaah do hadoo j'aa ketsë do wajaah doo da, ta sãm bë gadoo hyb n'aa P'op Hagã Do hanaa. ²⁵Sahõnh hë tsyym kas'ỹĩ kar'ëën doo, baad rahyb n'aa matakëë. Tii d' rawén d'oo, j'aa ketsë do soog n'aa ragadoo hyb n'aa, karejã né paawã ti nayyw hë.^z Ëër kã, ër wén hyb n'aa matakëë, nahãnh do sãm ër gadoo hyb n'aa. ²⁶Ti hyb n'aa daap wajaah do nahado ỹĩh. Kep'uuk do daap hë hetuu do nahado ỹĩh. ²⁷Dooh. Hã ỹĩ hë ỹ ketuu hadoo,^a hup ỹĩ ỹ taky daheeh hyb n'aa. Tii da hã ỹĩ hë baad ỹ wén kan'yyh, ỹĩ kã ta sãm ỹ nahasõg hõm hyb n'aa, ta wób sa hã ỹ maher'ood wät, ỹ ma met'ëëg wät do jawén paa bã Jesus ky n'aa hanäm doo.

^y **9.22** Pooj jé 8.7 hã Paw-Ro her'oot ta ti hedoo do sa ky n'aa. Sa h'yyb ky n'aa tapaa näh, dooh baad Jesus hã rah'yy kadawuung nä bã do hyb n'aa.

^z **9.25** Paw-Ro bawät noo gó, kas'ỹĩ do j'aa ketsë do nuu hã radasoooh ta soog bag'aad kap'õõj däk doo, taj'aa ketsë do heen n'aa. Nayyw hë tatsawyy jëng ta ti sa soog, nayyw hë takarejãã. Ti ky n'aa gó Paw-Ro maher'oot sa hã.

^a **9.27** Baad takan'yyh tahanäng pé ti ta hã hë taketuu do hadoo.

Taw'ääts hē Isaraéw buuj rabad'oo do
paa ér nad'oo do ky n'aa hahỹh

10 Ỹ karēn bē hyb n'aa newē hahỹ wakān haa: Sahōnh hē ér wahē makū rababok paa ta ti wanakud yt hā. Sahōnh hē rabatsēg hōm ta ti akajar “Hahiin Doo” hād nāng doo. ²Sahōnh hē nu kemuun bok hadoo wanakud gó, akajar gó na-āāj hē Mosees sa wahē n'aa tabahadoo bā kā. ³Sahōnh hē paa rabawa sa waa P'op Hagā Do hanaa.^b ⁴Sahōnh hē paa rabeēek naēng P'op Hagā Do hanaa. Pā hada do hadoo sa hā, P'op Hagā Do mo haj'aa gó ganyyh do hā naa rabeēek. Kristo né hē paa ti pā. ⁵Sahōnh hē tii d' rabadoo né paawā, P'op Hagā Do dooh tagenaag bā hajōk do sa hā. Ti hyb n'aa hajōk dejēp. Jé pad'yyt hē banawāng doo bā sa kamag n'aa tawén nyy hōm.

⁶Sahōnh hē ta ti bawād wāt, ér tama metēek do heen n'aa, nesaa do hā ér h'yyb nadāg wāt hyb n'aa, ta ti rabad'oo doo da. ⁷Bē tametēeh, kabarii hā bē h'yyb panadēek hyb n'aa, sa wób rabad'oo do paa da. Hahỹh da takerih ti ky n'aa: “Ehyy t'oonh mā rabawa, rabeēek hyb n'aa. Tii bā m' rabajām, ramas'uunh”,^c nāng kerih do hā.^d ⁸Ēr tametēeh, ji naỹh hyb n'aa ji yīm nadoo do sii, ji patug nadoo do sii, sa wób rabad'oo do paa da. Ti noo gó né hē, sét adēb bā, 23 miw dejēp ta ti ramoo bok do hyb n'aa. ⁹Pooj jé hawād wāt do ér tametēeh, Kristo ér manetyy hyb n'aa, sa wób rabad'oo do paa da. Rametyy do hyb n'aa radejēp aw'yy tēg haj'aa mahỹj. ¹⁰Bē h'yy kawapēen manā bē nu gabóg wē, sa wób rabad'oo do paa da. Dejēp tii, P'op Hagā Do mejūu do āās an'oo bā.

¹¹Sahōnh hē ta ti bawād wāt paa ér wahē makūū hā, ta ti ér tama metēek do heen n'aa. Ta ti tawén kerii dāk ēer, tagadēeg ub noo gó habok do tamaher'oot hyb n'aa, ér hyb n'aa matakēē hyb n'aa, baad ér kan'yyh hyb n'aa, rabad'oo do paa da ér nad'oo hyb n'aa. ¹²Ti hyb n'aa, baad hawāt ted'oo doo, taw'ääts hē baad tahyb n'aa matakēē, nesaa do tamoo nawāt hyb n'aa ta ti ramoo bok do paa da. ¹³Bē hā kametyy doo, ji sahōnh hē hā kametyy do hadoo né hē tii. Dooh ta wób hā kametyy do bahānh tado bā.

^b 10.3 Banawāng hēnh rababok noo gó P'op Hagā Do anoo paa sa waa. Ta ti sa waa ramaneēehh *Manah*.

^c 10.7 Esodo 32.6

^d 10.7 Kabarii hā rah'yy ka'eeh do hyb n'aa ta tii d' rabad'oo. Rejām doo, ramas'uunh doo, sa āj nadoo do sii tii. Isaraéw buuj nadoo do rabad'oo doo da rabad'oo.

Baad ji P'op Hagä Do kamahãnh had'yyt hê. Dooh tah'yy gajëë hõm bã ji hã. Tahajaa né hê ta hã ji h'yy kasadëë bã. Dooh P'op Hagä Do an'oo bã ta bahãnh hadoo doo, bê nahajaa do bê tametyy. Kametyy do bê wê takajaa bã, bê da P'op Hagä Do masa, bê bahajaa hyb n'aa baad bê kan'yyh doo.

¹⁴Ti hyb n'aa kä, najis haa, taw'ãäts hê baad bê kanäh, kabarii hã bê h'yy kae mahãnh. ¹⁵Baad hyb n'aa newëë do bëëh. Ti hyb n'aa, bê daaj hê bê hyb n'aa newë te hub tado bã hahÿ ÿ erih doo: ¹⁶Jesus majyyw heen n'aa, ta hyb n'aa P'op Hagä Do ër j'aa etsë doo, ër beëek bã, séd uuh had'yyt hê ëër, Kristo majyyw ër gadoo bã. Pãw, Jesus hub heen n'aa ër ganebëëh bã, séd uuh had'yyt hê ëër, Jesus hub ër gadoo bã. ¹⁷Hajõõ né paawä ëër, sét né hê pãw ër awa doo, ti hyb n'aa séd uuh had'yyt hê ëër. ¹⁸Bê hyb n'aa newë Isaraéw buuj rabahed'oo doo. P'op Hagä Do hã kan'oo däk do hawëh doo, séd hã rah'yy kata däk P'op Hagä Do hã kanoo do hã. ¹⁹Nyy d' ÿ hanäng péh? Ji tayy ta tä kabarii hã ran'oo däk doo? Kabarii edëp ÿ hanäng pé g'eeh? ²⁰Dooh. Hahÿÿ d' ÿ hanäng pé tii: Kabarii hã P'op Hagä Do sa h'yyb gó nahapäh do ranoo doo, karap'ar h'yyb nesaa do hã takan'oo däk né hê tii. Dooh P'op Hagä Do hã takan'oo däg tii. Hahÿÿ da na-ãäj hê ÿ her'oot: Dooh ÿ karën bã karap'ar h'yyb nesaa do weh'ëëh do h'yyb hataa bê hado bã. ²¹Dooh bê haja bã pawóp hã bê h'yyb däng bã. Dooh bê haja bã bê eëg bã Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do majyyw heen n'aa hood gó hanäng do uuh, karap'ar h'yyb nesaa do hã kanoo do uuh na-ãäj hê! Dooh bê haja bã bê awa bã Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hub heen n'aa uuh, karap'ar hã kan'oo däk do na-ãäj hê! ²²Ta tii d' bê adoo nä bã, bê karën apäh bê anoo P'op Hagä Do hyb n'aa jewës, tah'yy kawajãän bê wê? P'op Hagä Do bahãnh bê ed'oo g'eeh bëëh?

²³“Sahõnh hê ji karën do ji hajaa ji moo wäd bã. Dooh ky n'aa jaw'yyk do ji moo ge'ÿÿm péh”, nãk bê wób. Te hub né paawä tii, dooh sahõnh hê baad ub ji hã. Sahõnh hê ji karën do ji haja né paawä ji moo wät, dooh hajaa pé ge'ÿÿm pé paawä, dooh sahõnh hê ji hã masa pé P'op Hagä Do karën doo da ji bawät do hã.

²⁴Dooh ji karën do jawén ji awäd bã. Ta wób sa wê baad hadoo doo, ti né hê bê moo booh.

²⁵Taw'ãäts hê hahÿÿ da bê bad'oo: Bê awëë sahõnh hê rahesäm doo hënh naa. Bê eaaj manä n'yy hënh naa tii. Bê an'oo manä bê h'yyb bê taky n'aa tapa ta ti hyb n'aa. ²⁶Ta tii d' ÿ wén edoo,

hahỹy da P'op Hagä Do kyy kerih do hyb n'aa: “Badäk hahỹyh, sahõnh hẽ ta hã hanäng do na-ãäj hẽ, P'op Hagä Do ma.”^e

²⁷ Jesus hã h'yy kana'eeh do õm tatsyyd bã ta tób hẽnh ta sii mabawẽh hyb n'aa, makarẽn bã ti mabahõm. Taw'ãäts hẽ mawëë sahõnh hẽ. Man'oo manä a h'yyb õm taky n'aa tapa ta ti hyb n'aa. ²⁸ Hỹy kã, hahỹy d' bẽ ramaher'ood bã paawä: “Hahỹ kabarii hã kan'oo däk do hahỹ ji tä”, raheer'ood bã, mawëë manä d' tii bã, õm aj'yy maher'oot do hyb n'aa, ji h'yyb ji taky n'aa tapaa do hyb n'aa na-ãäj hẽ. ²⁹ Ta see h'yyb hyb n'aa ti y bedoo, a h'yyb hyb n'aa nado. Bẽ an'oo manä bẽ h'yyb bẽ taky n'aa tapa, y hanäng. Hahỹy da apäh bẽ kyyh hã yỹ: “H'ëed hyb n'aa y an'oo bã ta see h'yyb y taky n'aa tapaa y natayy do hyb n'aa, y awẽh do hyb n'aa? ³⁰ Y awëë bã tä yỹ, ta hyb n'aa P'op Hagä Do hã y ky n'aa ets'ëë wät doo, h'ëed hyb n'aa y raky n'aa tapaa, P'op Hagä Do wẽ tsebẽ doo me y bawẽh do hyb n'aa?”, näng apäh bẽ kyyh. ³¹ Hahỹy da kẽh y bẽ hã: Taw'ãäts hẽ P'op Hagä Do bẽ weh'ëeh sahõnh hẽ bẽ moo bok do hã, bẽ awëë bã, bẽ eëg bã na-ãäj hẽ. ³² Bẽ moo boo manä baad nadoo do hã ta wób h'yyb tatuk doo, Judah buuj rado bã, Judah buuj nadoo do rado bã, P'op Hagä Do karapee bẽ panang bã habong do rado bã na-ãäj hẽ. ³³ Y bad'oo doo da né hẽ, sahõnh hẽ ta wób y h'yyb en'yym doo da bẽ bad'oo. Hã yỹ hẽ y h'yy ken'yym do jawén nado y bawät. Baad hadoo do ti y karẽn ta wób sa hã, sa h'yyb tym bedẽp hyb n'aa Jesus Kristo wẽ kã.

11 Taw'ãäts hẽ y bawät doo da bẽ babok, Kristo bawät doo da y bawät do hadoo.

Nyy d' rabad'oo rakahet'aa bã do ky n'aa hahỹyh

² Y tsebẽ bẽ hã, y bẽ hyb n'aa es'ee had'ytyt hẽ do hyb n'aa. Y tsebẽ na-ãäj hẽ, bẽ y ma met'ëëg wät do bẽ ky daheeh do hyb n'aa. ³ Ti hadoo né hẽ, hahỹ y karẽn bẽ bahapäh: Kristo, sahõnh hẽ ajyy sa nu gabóg. Ajyy, yỹj sa nu gabóg. P'op Hagä Doo, Kristo nu gabóg. ⁴ Ajyy sa nu kajesuu doo me raky n'aa ets'ëë bã, sa nuu kajesuu doo me P'op Hagä Do ky n'aa ratabëej bã na-ãäj hẽ, Kristo, sa nu gabóg, dooh rawehëë bã tii hã. ⁵ Yỹj kã raky n'aa ets'ëë bã, P'op Hagä Do ky n'aa ratabëej bã na-ãäj hẽ, sa nuu ranajesu bã, sa patug, sa nu gabóg, dooh rawehëë bã tii hã. Yỹj sa

^e 10.26 Saaw-Mo 24.1. Sahõnh hẽ P'op Hagä Do hanaa tahanäng pé tii. Ti hyb n'aa tahajaa ji awëë bã sahõnh hẽ.

nuu rahab wät do hadoo tii, tanu mebyng do heen n'aa tii.^f ⁶ ÿñh nu kanajesuu doo, taw'ääts hē ta sēen tagek'ää bëeh. Tanu meby n'aa nyy bä ÿyj hā sa sēen ragek'ää doo, rahab bëeh doo, taw'ääts hē sa nuu rajesuu. ⁷ Ta da hadoo P'op Hagä Do pahuunh aj'yy. Ajyy sa hyb n'aa P'op Hagä Do kawehëë däk. Ti hyb n'aa, ajyy dooh ranu kajesu bä Jesus hyb n'aa rakahet'aa bä. ÿyj sa hā kã, sa hyb n'aa ajyy rakawehëë padëek.^g ⁸ ÿñh hanaa nado aj'yy. Aj'yy tahana ti ÿñh. ⁹ ÿñh hyb n'aa nado aj'yy kapahuuj kãn. ÿñh kapahuuj wät aj'yy hyb n'aa. ¹⁰ Ti hyb n'aa né hē, ääs rahapäh do hyb n'aa na-ääj hē, taw'ääts hē ÿyj ranu kajesuu hyb n'aa jawyk do heen n'aa. ¹¹ Tii d' tahado né paawä, Jesus, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do matym gó, sa m'aa hēnh nado ÿyj ajyy sa mahãnh. Ti hadoo ënh ajyy sa hā. Sa m'aa hēnh nado ÿyj sa mahãnh. ¹² Ta ti ÿ wén her'oot, aj'yy hanaa ÿñh ganyyh doo da, ÿyj hanaa ajyy na-ääj hē tii d' raganyyh. Sahõnh hē ta ti tabana P'op Hagä Do hanaa.

¹³ Bë hyb n'aa newë baad tado bä, Jesus hyb n'aa ji kahet'aa bä, ÿyj raky n'aa ets'ëë bä sa nuu kanajesuu doo me. ¹⁴ Badäk hahÿÿ hā ji bad'oo doo, P'op Hagä Do anoo doo, ti na-ääj hē tametëeh hahÿÿh: Baad nado ajyy sa hā sa sēen dewëet doo me raboo bä. Sēen dewëet do ajyy hā tawaneh'ëeh do haj'aa. ¹⁵ Sēen dewëet doo, ÿyj sa hetsó ti ta tii. P'op Hagä Do an'oo däk ti sa hā, sa nu jesuu n'aa. ¹⁶ Ta ti hedoo do p'ää karën do ky ked'aak do hā hahÿÿ da ÿ baher'oot: Dooh ta see mo n'aa me ää adoo bä, P'op Hagä Do hā h'yy ka'eeh do panang wób hēnh habok do na-ääj hē, dooh ta see mo n'aa me rabahed'oo Jesus hyb n'aa rakahet'aa bä.

Jesus ji hyb n'aa esee do heen n'aa rataheb'ëes do ky n'aa hahÿÿh

¹⁷ Hahÿÿ hā bë ÿ metëek doo, dooh bë hā ÿ j'aa etsëë bä. Ta tii d' ÿ wén her'oot, teg'yys baad nadoo do bë kahet'aa bä. ¹⁸ Pooj jé ÿ ky n'aa napäh, dooh m' séd hā bë h'yyb hedo bä. Bë m' h'yy ketyn hõm bë kahet'aa bä. Ta mahang ÿ ky daheeh ÿ rapanäk doo. ¹⁹ (Dooh ji ky sëew its bä! Taw'ääts hē bë h'yy ketyn hõm, P'op Hagä Do matym gó baad hadoo do bë mahang habong do rakametä däk hyb n'aa.) ²⁰ Bë kahet'aa bä, dooh Jesus ji hyb n'aa esee do

^f 11.5 Paw-Ro bawät noo gó, Korín panang bä rahap ÿyj sa nuuh, nesaa do ramoo boo bä. Tii d' rawén d'oo, ranu mebyng hyb n'aa.

^g 11.7 Tii d' tahadoo do hyb n'aa, taw'ääts hē ranu kajesuu Jesus hyb n'aa ji kahet'aa bä.

waa n'aa tado wäd bä bë awa doo. ²¹Bë awa bä, dooh m' bë gadaa bä ta wób. Sa pooj jé bë karën bë bawa bë waa. Ti hyb n'aa, ta wób rabas'aah nä bä, ta wób a'oom kân ta bahãnh reëëk do haj'aa. ²²Dooh g'eeh bë tób enä bä, bë yd wa péh, bë yd eëëk péh? Bë ty n'aa ges'yyk P'op Hagä Do hä h'yy ka'eeh do kahet'aa doo. Bë nu meb'yyh kas'uut do bë mahang habong doo. Nyy da këh ÿ bë hä? Bë ÿ j'aa etsë g'ee da ta tii da bë bad'oo do hyb n'aa? Dooh. Dooh né hë bë ÿ j'aa etsëë bä.

²³Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hanaa ÿ gadoo doo, ti né hë ti ÿ tabëj wät do bë hä. Hahÿ né hë ti ÿ gadoo ta ky n'aa: Jesus, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo, atsëm, ta majiï moo gó takahaëënh noo gó, tabado däk pãw, ²⁴ti m' ta hyb n'aa taky n'aa ets'ëë wät do jawén paa bä, taganabäh hõm, ti m' taky hadoo: “Hup ÿÿ, bë hyb n'aa ÿ an'oo däk do heen n'aa hahÿÿh. Hahÿÿ da d' bë bad'oo, ÿ bë hyb n'aa esee do hyb n'aa”, näng mäh. ²⁵Ti hadoo ënh, rabawëh, rabawa do jawén paa bä, Jesus bado däk ënh uwa bëëh hood ti m' taky hadoo: “Majyw ÿÿ, ÿ anoo do ÿ dajëp noo gó heen n'aa hahÿÿh. Papuuj sahõnh hä P'op Hagä Do ky n'aa enooh do tii kä. Hÿ jawén majyw ÿ hyb n'aa ji tagadoo P'op Hagä Do ky däng.^h Hahÿ bë eëg had'yyt bä hÿ jawén, tii d' bë bad'oo ÿ bë hyb n'aa esee hyb n'aa”, näng mä Jesus. ²⁶Ta ti pãw bë awa bä, ta ti ta hood gabuuj uuh bë eëg bä, bë her'ood hõm Jesus dajëp do ky n'aa p'aa hënh tamatëëh bä kä.

²⁷Ti hyb n'aa, daap hë ta ti pãw hawa doo, ta ti Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do majyyw heen n'aa hood gó hanäng do uuh heëëk doo, nesaa do tamoo wäd däk tii hä Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hub wë, ta majyyw wë na-ããj hë. ²⁸Taw'ääts hë ji daaj hë ji h'yyb ji hyb n'aa newë bä baad tado bä pãw uuh ji awa do pooj jé, majyyw heen n'aa ji eëëk do pooj jé. ²⁹Hahÿ hyb n'aa ta ti ÿ wén her'oot: Daap hë ji awa bä, daap hë ji eëg bä, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hub ky n'aa ti ji hyb n'aa nanewë bä, ji daaj hë ji ky n'aa katakyyk baad nadoo doo me. ³⁰Ti hyb n'aa né hë hajök bë mahang nahejooj boo, hajök bë mahang nahëë enäh, ta wób dejëp. ³¹Jesus heen n'aa ër gadoo do pooj jé ër daaj hë ër hyb n'aa newë bä baad ër h'yyb tado bä, dooh tii bä ër P'op Hagä Do rejä bä. ³²Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do ër hä taky n'aa etyy bä, nesaa do tanoo ër hä

^h 11.25 P'ooj ub Mosees sa hä P'op Hagä Do ky n'aa enooh doo, b'éé majyyw ta heen n'aa. Papuuj hahÿ ji hä P'op Hagä Do ky n'aa enooh doo.

ēr tama metëek hyb n'aa, badäk hahÿÿ hã habong do ta hã h'yy kana'eeh do sa nemuun ër tanarejãã hyb n'aa ta jawén kã.

³³Ta tii kã, wakãn haa, taw'ãäts hë bë gada ta wób, bë kahet'aa bã Jesus heen n'aa bë bawa hyb n'aa. ³⁴Bë bas'aah bã, taw'ãäts hë bë tób yt hë bë bawa séd hã bë kahet'aa do pooj jé Jesus heen n'aa bë tab'ëës hyb n'aa, P'op Hagä Do ky n'aa netyy hyb n'aa nesaa do bë hã.

ÿ kajaa bã kã, ky n'aa see ÿ baher'oot bë hã.

P'op Hagä Do Sahee hã hana do ji hajaa do ky n'aa hahÿÿh

12 Hÿÿ kã wakãn haa, baad ÿ karën bë bahapäh P'op Hagä Do Sahee hejój gó ji hajaa doo. ²Bë hapäh, p'ooj ub, Jesus hã bë h'yy kana'eeh nä noo gó, ta s'ee hënh bë rah'yyb mahüüm had'yyt hë, kabarii nedëp do hã bë h'yy ka'eeh hyb n'aa. ³Ti hyb n'aa ÿ karën bë bahapäh hahÿÿh: P'op Hagä Do Sahee hejój gó her'oot doo, dooh Jesus taky n'aa was'ee bã. Dooh na-ããj hë ji haja bã, “Jesus né hë ti Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo”, ji her'ood bã P'op Hagä Do Sahee hejój gó tanado bã ji hã.

⁴Ti anäng hajöng ta wób hedoo do ji hajaa ji moo wät doo, P'op Hagä Do Sahee anoo doo. Sét né hë P'op Hagä Do Sahee tahana tii hã. ⁵Ti anäng ta wób hajöng ji mamasa doo. Ti hadoo né hë, jããm né hë sét ub Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo, ër wë moo wät doo. ⁶Ti anäng hajöng ta wób ji hajaa ji moo wät doo. Ti hadoo né hë, sét ub ti P'op Hagä Do ta ti ji hã hanoo doo, ta tii me ta wë ji moo wät hyb n'aa. ⁷P'op Hagä Do Sahee hã hana doo, sahõnh hã takan'oo däk sahõnh hë Jesus hã h'yy ka'eeh do tamasa hyb n'aa. ⁸Ta see hã P'op Hagä Do Sahee anoo tak'ëp hajaa doo me ta wób tamaher'oot hyb n'aa. Ta see hã P'op Hagä Do Sahee anoo h'yy ganäng doo me ta wób tamaher'oot hyb n'aa. ⁹P'op Hagä Do Sahee, sét hadoo doo, anoo ta see hã baad tah'yy ka'eeh hyb n'aa. Ta see hã tabanoo ta wób tabaheso hyb n'aa. ¹⁰Ta see hã P'op Hagä Do Sahee anoo ta hejój me tapehuunh hyb n'aa. Ta see hã tabanoo P'op Hagä Do kyyh tabaher'oot hyb n'aa. Ta see hã tabanoo tabahapäh hyb n'aa P'op Hagä Do Sahee tado bã, sahee see tado bã ti her'oot doo. Ta see hã tabanoo kyy wób me, ji h'yy kanadaw'uuh doo me, tabaher'oot hyb n'aa. Ta see hã tabanoo kyy wób me kaher'oot do tatab'ëës hyb n'aa maa new'ëë do sa hã. ¹¹Sét né hë P'op Hagä Do Sahee sahõnh hë ta ti hanoo doo. Tah'yyb däng doo da né hë sahõnh hë sa hã tabanoo tii.

Sahõnh hē ēēr, Jesus uuh hadoo do ky n'aa hahỹ̃h

¹²Hajõõ né paawä ji hã, ji noo hedoo doo, ji nabuuj hedoo doo, ji matym hedoo doo, ji moo hedoo doo, ji tsym hedoo doo, sét né hē ji. Ti hadoo ênh Kristo hã, Kristo hã h'yy ka'eeh do sa hã. ¹³Ër wób, Judah buuj. Ër wób, ta wób buuj. Ër wób, ta wób sa karom hedoo doo. Ër wób, kariw n'aa temah doo. Tii d' tahado né paawä, ër nu kemuun bong P'op Hagä Do Sahee an'oo bä, sét Jesus hub hadoo ër bahadoo hyb n'aa. Sét né hē ti P'op Hagä Do Sahee ër gadoo doo.

¹⁴Hajõng né hē ji hã hanäng do ji uuh. Sét uuh had'yyt nado ji uuh. ¹⁵Ji tsym ky hado bä paawä: “Ta moo ỹ nadoo do hyb n'aa, dooh ta uuh ỹ do bä”, ji uuh had'yyt né hē tii, ta ti edo né paawä. ¹⁶Ji nabuuj ky hado bä paawä: “Ta matym see ỹ nadoo do hyb n'aa, dooh ta uuh ỹ do bä”, ji uuh had'yyt né hē tii, ta ti edo né paawä. ¹⁷Sahõnh hē ji hã hanäng do ji matym tado bä paawä, nyy da paawä ji maa newëë tii bä? Sahõnh hē ji hã hanäng do ji nabuuj tado bä paawä, nyy da ji matsehỹ̃k tii bä? ¹⁸Sahõnh hē ji hã hanäng do ji uuh P'op Hagä Do bat'ëëg hõm ji hã, tah'yyb däng doo da. ¹⁹Séd uuh had'yyt hē tado bä paawä ji hã, dooh paawä ji hub had'yyt hē tado bä. ²⁰Hahỹ̃ da né hē: Hajõng né paawä ji hã hanäng do ji uuh, sét né hē ji.

²¹Ji matym dooh tahaja bä taky hado bä ji moo hã: “Dooh hyb n'aa òm ỹ karën péh.” Dooh na-ãäj hē ji moo haja bä ji tsym hã taky hado bä: “Dooh hyb n'aa òm ỹ karën péh.” ²²Ta ti ji hã hanäng do uuh nahejooj is doo, ti né hē ti baad ji karën up doo. ²³Ji uuh ji hã ky n'aa netsëeh doo, baad ji weh'ëeh. Ta wób hã ji manetëeh doo, baad ji ban'yyh. ²⁴Ji uuh wób ji metëeh doo, dooh hyb n'aa baad ji ban'yyh péh. Baad P'op Hagä Do benyyw hõm ji hã hanäng doo, ta ti ji hã hãd ky n'aa netsëeh hedoo do rakawehëë däk hyb n'aa. ²⁵Tii da tawén d'oo, ji hã takanetyn hõm hyb n'aa, sahõnh hē ji hã hanäng do séd demuun baad rakahag'ääs hyb n'aa na-ãäj hē. ²⁶Sét hē ji hã hanäng do ji uuh nesaa do tahob bä, sahõnh hē séd demuun rabahoop. Ta see ji uuh kawehëë däg bä, sahõnh hē ji uuh wób taw'ääts hē sa hã.

²⁷Bë sahõnh hē, Kristo hub hadoo bëeh. Sét ken'yyh bëeh, ta uuh hadoo. ²⁸Jesus Kristo hã h'yy ka'eeh do sa mahang P'op Hagä Do banoo, pooj jé Jesus mejüü do rabad'oo doo. Ta jawén ta ky n'aa herot doo. Ta jawén ta ky n'aa ma mehetëk doo. Ta jawén rapehuunh do haj'aa doo, ta wób rabaheho hajaa doo, ta

wób masa doo, ta wób h'yyb mahūūm n'aa hedoo doo, kyy wób ji h'yy kanadaw'uuh do hajaa her'oot do na-ããj hē. ²⁹Sahōnh hē g'eeh Jesus mejūū do had'yyt hē? Sahōnh hē g'eeh ta ky n'aa rod had'yyt hē? Sahōnh hē g'eeh ta ky n'aa ma mehetēk do had'yyt hē? Sahōnh hē g'eeh rabahajaa rapehuuj had'yyt hē? ³⁰Sahōnh hē g'eeh rahajaa ta wób rabaheso? Sahōnh hē g'eeh kyy wób rahajaa rer'ood bā? Sahōnh hē g'eeh rahajaa kyy wób me kaher'oot do ratabēj bā? ³¹Doo. Taw'āāts hē ji hajaa do P'op Hagā Do Sahee ji hā hanoo do ta bahānh had'op do hā, ta wób masa do hā, bē h'yyb padäg. Pooj jé dó bē ŷ metēeh hŷŷ kā sahōnh hē ta bahānh baad hadoo doo:

Ji kamahān do ky n'aa hahŷŷh

13 Ajyy sa kyy me, āās sa kyy me na-ããj hē ŷ haja bā né paawā ŷ her'ood bā, ŷ kamanahān bā paawā, dooh taw'āāts hē tado bā. Jāām hē sapaar redas do ky hado dāk ŷ tii bā. ²P'op Hagā Do ky n'aa ŷ haja bā né paawā ŷ maher'ood bā, P'op Hagā Do Sahee hā ŷ tabanoo do hyb n'aa tii, ji nahapäh do hā ŷ h'yy ganny bā paawā, sahōnh hē ŷ hapēē bā paawā, tak'ēp ŷ h'yy ka'eeh do hyb n'aa waēē hā ŷ haja bā paawā ŷ mejō bā takahŷŷd häng, ta wób ŷ kamanahān bā paawā, daap paawā ŷŷh. ³Sahōnh hē wē ŷ hanäng do kas'uut do sa hā ŷ an'oo bā paawā, daj ŷŷ hē paawā ŷ kan'oo dāk ŷ rabaju tēē, ŷ kamanahān bā, daap paawā ti hā ŷŷ.

⁴Kamahān do kanejäg. Kamahān do ky enyym. Doo. tah'yy kajewēets bā. Doo ta hā hē taj'aa etsēē bā. Doo takasabē bā. ⁵Tawaneh'ēeh do nado. Doo ta daaj hē takarēn do jawén tawäd bā. Doo nayyw hē takawaj'āān bā. Doo tah'yy gaēēj bā ta wób sa wē. ⁶Doo tatsebee bā baad nadoo do hā. Baad hadoo do hyb n'aa tatsebé. ⁷Kamahān doo, dooh tah'yy gajēē hōm bā. Ta wób hā tah'yyb eeh had'yyt hē. Tagadaa had'yyt hē. H'yyb jawyk doo gó sahōnh hē tagadoo.

⁸Kamahān doo, dooh tahēēj bā. Tii d' nado P'op Hagā Do ky n'aa ji her'oot do ji hajaa doo, kyy wób ji h'yy kanadaw'uuh do ji hajaa ji her'oot doo, ji hapäh do na-ããj hē. Ahānh da tii. ⁹Da hē ji hapäh doo, P'op Hagā Do ky n'aa ji hajaa ji her'oot do na-ããj hē, ta uuh ub tii. ¹⁰Baad had'op do heh'äät do kaja bā kā, tii bā kā, dooh hyb n'aa ji karēn wät pé ta uuh hadoo doo. ¹¹Hahŷ hadoo tii: ŷ karapee noo gó, karepé raber'oot doo da ŷ ber'oot paah, karepé

rahyb n'aa newëë doo da ÿ hyb n'aa newëë paah. ÿ wah'ëë wät bä kä ÿ eréd hōm ta ti karapee ÿ h'yyb hadoo do paah. ¹²Da hē, dooh baad ēr hapëë nä bä P'op Hagä Doo, japow gó ji heg'ääs do hadoo. Ta jawén da ēr bahapäh baad ub kä, heh'äät kä. Da hē, jāām hē ta uuh ÿ bahapäh. Ta jawén da, sahōnh hē ÿ bahapäh ta hā, ÿ P'op Hagä Do hapäh doo da né hē.

¹³Hÿÿ kä tamawoob hē hadoo do ti haym: Ji h'yy ka'eeh doo, ji gada doo, ji kamahñ doo. Ji kamahñ doo, sa bahñnh baad had'op do tii.

Ji hajaa do P'op Hagä Do Sahee hana do ky n'aa bód hahÿÿh

14 Taw'ääts hē kamahñ do hā baad bë h'yyb padäg. Taw'ääts hē P'op Hagä Do Sahee hā hana do ji hajaa do hā bë h'yyb padäg na-ääj hē. Pooj jé, P'op Hagä Do ky n'aa ji hajaa ji her'oot do hā baad ub bë h'yyb padäg. ²Hahÿ hyb n'aa ta ti ÿ wén her'oot: Kyy wób me her'oot doo, dooh ta wób tamaher'ood bä. P'op Hagä Do sii taber'oot tii hā. Dooh maa napäh pé ta ti taher'oot doo. Ji nahapäh do ky n'aa taher'oot tii, P'op Hagä Do Sahee an'oo bä. ³Tii d' nado P'op Hagä Do ky n'aa her'oot do hā. Ta wób hā ti ramaher'oot. Ta ti ji tamasa, ji h'yy ka'eeh do kah'üüm hyb n'aa. Ji tamaher'oot, baad ji bawät hyb n'aa. Ji tah'yyb en'yyim. ⁴Kyy wób me her'oot doo, ta daaj hē, ta hā hē takamasa tii, P'op Hagä Do ky n'aa kah'üüm hyb n'aa ta h'yyb gó. P'op Hagä Do ky n'aa her'oot do tamasa ta wób, P'op Hagä Do ky n'aa sa h'yyb gó takah'üüm hyb n'aa. ⁵ÿ karēn paawä sahōnh hē bëeh, bë bahajaa kyy wób me bë baher'oot. Ti hadoo né hē, tak'ëp ÿ karēn P'op Hagä Do ky n'aa bë her'oot. Kyy wób me kaher'oot do bahñnh baad hadoo P'op Hagä Do ky n'aa her'oot doo. ⁱ Kyy wób me kaher'oot doo, ta ky n'aa nyy d' tahanäng pé ji her'ood bä, Jesus hā h'yy ka'eeh do kahet'aa do ramaa napäh hyb n'aa, P'op Hagä Do ky n'aa sa h'yyb gó kah'üüm hyb n'aa, ti na-ääj hē baad ub.

⁶Ti hyb n'aa wakān haa, bë wē ÿ kajaa bä, kyy wób me bë ÿ maher'ood bä paawä, nyy d' paawä bë tamasa tii? Dooh paawä bë tamasa bä. Hā ÿ P'op Hagä Do metëeh doo, ji hajaa do ky n'aa, P'op Hagä Do ky n'aa, ji ma metëek do ky n'aa bë ÿ maher'oot do na-ääj hē, ti bë tamasa. ⁷Ji gamehÿÿh do ky n'aa me, ji etēn do ky n'aa

ⁱ 14.5 P'op Hagä Do ky n'aa ji her'oot do baad ub tawén doo, kyy wób me kaher'oot do bahñnh, hajōng tamasa do hyb n'aa.

me na-ãāj hē tii d' bē ŷ metēeh ŷ hanäng pé tii, ta ti hedēp do nado né paawā. Baad ranetēn bā, baad ragamanehā bā, nyy da ta wób rabahapäh ti teh'ũum doo? ⁸Ti hadoo né hē torōm-bet häd näng do hā. Nyy da g'eeh warahén rah'yy genā bā kaneb'ooh doo hēnh tanaēj bā, baad torōm-bet ragamanehā bā? ⁹Ti hadoo né hē bē hā. Kyy wób me ta wób bē maher'ood bā, nyy da ramaa napäh ta ti ky n'aa, nyy d' tahanäng péh? Daap hē ti bē baher'oot kyy wób me. ¹⁰Hajōng ti anäng kyyh badäk hahŷŷ hā. Baad ub sahōnh hē tii, maa napäh do sa hā. ¹¹ŷ kyy maa nanapäh doo, ta tii hā, ŷ ta s'ee hēnh naa, ta s'ee hēnh naa ŷ ta hā. ¹²Ti hadoo né hē bē hā. Tak'ēp bē karēn P'op Hagä Do Sahee hana do bē gado bā do hyb n'aa, taw'ääts hē bē h'yyb padäg sahōnh hē Jesus hā h'yy ka'eeh do masa do hā.

¹³Ti hyb n'aa kyy wób haj'aa doo, taw'ääts hē raky n'aa etsēē P'op Hagä Do hā, tabanoo hyb n'aa na-ãāj hē sa hā rabahajaa hyb n'aa ratab'ēēs do nyy d' tahanäng pé tii. ¹⁴Kyy wób me P'op Hagä Do hā ŷ ky n'aa etsēē bā, hēp ŷ tym ti ky n'aa etsēē. Dooh ŷ hapäh pé ŷ her'oot doo. ¹⁵Nyy d' ŷ bad'oo ti tahado bā? Hahŷŷ da ŷ bad'oo: ŷ da ky n'aa etsēē hēp ŷ tym me, ŷ hapäh doo me na-ãāj hē da ŷ ky n'aa etsēē. P'op Hagä Do ŷ ma ejām da hēp ŷ tym me, ŷ hapäh doo me na-ãāj hē. ¹⁶Jāām hē a h'yyb tym gó P'op Hagä Do maj'aa etsēē bā, nyy da ōm raky masa ranahapēē bā maher'oot doo? ¹⁷Baad né paawā P'op Hagä Do maj'aa etsē, kyy wób me maher'oot doo, dooh ta wób tamasaa bā rah'yy ka'eeh do kah'ũum hyb n'aa.

¹⁸P'op Hagä Do ŷ j'aa etsē, sahōnh hē bē bahānh ŷ bahajaa kyy wób me ŷ maher'oot do hyb n'aa. ¹⁹Ti hadoo né hē, Jesus hā h'yy ka'eeh do mahang, hā ŷŷ, taw'ääts hē ji ma poo oow pé kyyh ji maa napäh do ŷ her'ood bā ŷ ma metēek bā, 10 miw kyyh ji maa nanapäh do mahānh.

²⁰Wakān haa, karepé h'yy gatamah do bē hado manā P'op Hagä Do Sahee ji hā hanoo do hā. Taw'ääts hē wah'ēē h'yyb hadoo bēeh, ta ti hā. Taw'ääts hē nesaa do hā bē h'yy gatamah karapee t'aah h'yy gatamah do hadoo. ²¹Hahŷŷ da P'op Hagä Do kyy kerih do hā:

“Ji nahapäh do kyy me,
ta s'ee hēnh naa do sa kyy me, ŷ maher'oot da karapé haa.
Ti hadoo né hē da, dooh da raky dahé bā ŷŷh”,^j
näng mā Tak'ēp Hyb N'aa Jawyk Do kyyh.

²² Ti hyb n'aa kä, kyy wób me kaher'oot doo, Jesus hã h'yy kana'eeh do metëë n'aa, ta hã h'yy ka'eeh do metëë n'aa nado. P'op Hagä Do ky n'aa ji her'oot doo, Jesus hã h'yy ka'eeh do metëë n'aa tii, ta hã h'yy kana'eeh do metëë n'aa nado. ²³ Séd hã Jesus hã h'yy ka'eeh do rakata bä kä, kyy wób me sahõnh hë rer'ood bä paawä, ti ta seeh, nahapäh doo, Jesus hã h'yy kana'eeh do na-ãäj hë tajëë suun bä tii bä, sahõnh hë bë meraa bong hadoo ted'oo da. ²⁴ Jesus hã h'yy kana'eeh doo, nahapäh do na-ãäj tajëë suun bä P'op Hagä Do ky n'aa sahõnh hë rer'ood nuuj jé, kametä däk tii bä ta hã nesaa do ta h'yyb tym gó hanäng doo. Ky n'aa kety däk tii bä sahõnh hë bë her'oot do hyb n'aa. ²⁵ Kametä däk tii bä sahõnh hë ta h'yyb tym gó tahyb n'aa newëë do pooj jé ji nahapäh doo. Ta taron nu paa me tabahyy häng da, P'op Hagä Do taj'aa etsë hyb n'aa. “P'op Hagä Do awät né hë bë mahang”, näng da.

²⁶ Wakän haa, taw'ääts hë hahÿÿ da bë bad'oo bë kahet'aa bä: Ta see P'op Hagä Do hã tama ejäm, ta see ma metëëk P'op Hagä Do ky n'aa, ta see her'oot P'op Hagä Do ta hã tametëëh doo, ta see her'oot kyy wób me, ta see tab'ëës kyy wób me kaher'oot do nyy d' tahanäng péh. Taw'ääts hë sahõnh hë ta tii d' ji bad'oo, sahõnh hë Jesus hã h'yy ka'eeh do h'yyb gó P'op Hagä Do ky n'aa takah'üüm hyb n'aa. ²⁷ Kyy wób me raheer'ood bä, jããm né hë pawóp hë, tamawoob hë ti her'oot. Taw'ääts hë sét ken'yuh raber'oot. Tii bä, taw'ääts hë ta see tab'ëës nyy d' tahanäng péh. ²⁸ Tabadoo bä ta ky n'aa tab'ëës doo, nyy d' tahanäng pé ti tab'ëës doo, taw'ääts hë bag hënh tabasoo h bë kahet'aa bä kyy wób me her'oot doo. Taw'ääts hë ta m'aa hënh, ta tób hënh taber'oot P'op Hagä Do sii.

²⁹ Taw'ääts hë pawóp hë, tamawoob hë raheer'oot P'op Hagä Do ky n'aa. Taw'ääts hë ta wób ramatakëë, ta ti taheer'oot do baad tado bä. ³⁰ Sa mahang hat'oonh do gado bä ta h'yyb tym gó P'op Hagä Do ky n'aa, taw'ääts hë pooj jé her'oot do ky ym, ta ti hasooh do ber'oot hyb n'aa kä. ³¹ Ta tii da sét ken'yuh bë baher'oot P'op Hagä Do ky n'aa, bë sahõnh hë bë ma kametëëk hyb n'aa, bë h'yyb hedo magyys hë hyb n'aa. ³² P'op Hagä Do ky n'aa rod rahajaa rah'yy kamedug bä, rahajaa ragadaa bä rabaher'oot hyb n'aa. ³³ Dooh P'op Hagä Do hanaa tado bä ta ti jé pad'yyt hë kaher'oot doo, baad nahõm doo. Baad hadoo do ji h'yyb n'yym doo, ti ti P'op Hagä Do hanaa.

Sahõnh hë Jesus hã h'yy ka'eeh do jé pad'yyt hë habong do rabahed'oo doo da, ³⁴ taw'ääts hë ÿÿj dooh rer'ood bä séd hã

rakahet'aa bä. Taw'ääts hē bag hēnh rabab'ēēh. Dooh taw'ääts hē tado bä rer'ood bä ji kahet'aa bä. Taw'ääts hē ȳyj raky daheeh ajyy, Mosees ky n'aa jaw'yyk do her'oot doo da. ³⁵Tanyy bä sa hã reanh doo, taw'ääts hē sa tób hēnh sa patug hã rabeanh, dooh taw'ääts hē tado bä do hyb n'aa ji kahet'aa bä ȳyj rer'ood bä.

³⁶Bē hanaa bē ed'oo g'eeh P'op Hagä Do ky n'aa hanäm doo? Jããm hē bē tii, ta ti gadoo do bē ed'oo g'eeh? ³⁷P'op Hagä Do ky n'aa rod ta hã pé ted'oo doo, P'op Hagä Do Sahee hanaa gadoo do ted'oo doo, taw'ääts hē tah'yy kadaw'uuh Tak'öp Hyb N'aa Jawyk Do mejũũ do né hē ti ȳ erii wät doo. ³⁸Hahỹ manatakēē doo, dooh né hē ji hyb n'aa p'eed bä tii.

³⁹Ti hyb n'aa kã, wakãn haa, taw'ääts hē P'op Hagä Do ky n'aa bē her'oot do hã bē h'yyb padäg. Bē medug manã kyy wób me rer'ood bä. ⁴⁰Ti hado né hē paawã, baad bē adoo ti ta tii, ta tyw n'aa nãng bä.

Jesus ganã wät do ky n'aa hahỹh

15 Hỹ kã, wakãn haa, ȳ karēn bē hyb n'aa esee Jesus Kristo ky n'aa hanäm do bē ȳ ma met'ēēg wät do paah, bē gadoo do paah. Ta ti né hē bē h'yy ka'eeh do mejój n'aa. ²Ta ti ky n'aa hanäm do ed'ēēp bē h'yyb tym P'op Hagä Do wē, baad bē hyb n'aa matakã bä tii, bē neréd bä ȳ ma metēēk do ky n'aa. Tii d' tanado bä, daap bē h'yy ka'eeh.

³Jããm hē baad hadoo do ta ky n'aa ȳ gadoo do ti bē hã ȳ tab'ēēs doo. Hahỹ né hē tii: Kristo dajēp nesaa do ēr moo bok do sãm, P'op Hagä Do kyy kerih do ta pooj jé taher'oot doo d' né kã. ⁴Ti m' radakã jēng, ti m' tamawoob däg kã ta ã kã taganã wät p'aa hēnh, pooj jé P'op Hagä Do kyy kerih do her'oot doo da né kã. ⁵Ti jawén mäh, Peed hã takas'ee wäd kãn. Ti jawén mäh, 12 hedoo do sa hã takasee ēnh. ⁶Ti bahãnh mäh, séd noo gó 500 ta ma matēg sa hã takas'ee wäd kãn. Hajōng sa wób ed'ēēp nã hahỹ ȳ berih bä. Hap'ēēh do wób radejēb kãn. ⁷Ti m' takasee Tsijaag hã, sahōnh hē tamejũũ do hedoo do sa hã na-ããj hē. ⁸Tagadēēg ub takas'ee kãn hã ȳy, ȳ ajãn s'oo hadoo do hã. ⁹Sa yd jé had'os do ȳyh, Jesus mejũũ do sa mahang. Dooh paawã ȳ ramaneēēj bä Jesus mejũũ doo, P'op Hagä Do karapee ȳ rejãã do paa hyb n'aa. ¹⁰Ti hadoo né hē, ta mejũũ do see da hē ȳ wén hado däk, P'op Hagä Do ky ennym do hyb n'aa hã ȳy. Daap hyb n'aa nado ta ti hã ȳ taky ennym doo. Dooh. Ta wób moo bok do bahãnh ȳ moo wäd wät.

Ti hadoo né hē, dooh ỹ tado bã ti moo wät doo. Hã ỹ P'op Hagã Do ky enyym do hanaa tii. ¹¹Hỹỹ kã ỹ tado bã bē hã maher'ood wät doo, ta wób rado bã, ti né hē ti ta ky n'aa ãã her'oot doo. Ti ky n'aa né hē ti bē ky dahé bong doo.

**Jesus ganã wät do ky n'aa ta wób raky sēm do
ky n'aa hahỹỹh**

¹²Kristo ganã wät ãã her'ood bã, h'ëed hyb n'aa dooh ji ganã bã dejëp do mahang bē wób sa kyyh? ¹³Te hub tado bã ta ti bē wób her'oot doo, ji ganã bã paawã, Kristo na-ããj hē paawã dooh paawã taganã wäd bã tii bã. ¹⁴Kristo ganã wäd bã paawã, daap paawã tii bã ãã maher'ood hōm do ta ky n'aa. Daap hē na-ããj hē paawã bē h'yy ka'eeh doo. ¹⁵Kristo ganã wäd bã paawã, noo kanesa do paawã ãã tii bã, Kristo ganã wät P'op Hagã Do an'oo bã ãã ma metëek do hyb n'aa. Dejëp do ganã bã paawã, dooh Kristo ganã wäd P'op Hagã Do an'oo bã paawã. ¹⁶Dejëp do ganã bã, dooh paawã Kristo ganã wäd bã. ¹⁷Kristo ganã wäd bã paawã, daap hē paawã bē h'yy kae dāk ta hã. Ti tahado bã paawã, dooh na-ããj hē takawug bã nesaa do bē h'yyb tym gó hanäng do paah. ¹⁸Te hub tado bã paawã ta tii, gawatsig hōm paawã Kristo hã h'yy ka'eeh do sa makũũh. ¹⁹Jããm hē da hē, badāk hahỹỹ hã ji bawät nã bã Kristo hanaa ji gahëen bã, tii bã taw'ãäts hē paawã tak'ëp, sahōnh hē mahãnh, ër rat'yyd mehĩĩn paawã.

²⁰Tii d' nado. Kristo ganã wät né hē dejëp do mahang P'op Hagã Do an'oo bã. Pooj jé dejëp do mahang ganã wät do tii. Ta wób na-ããj hē genyyh do metëe n'aa tii. ²¹Hahỹ hyb n'aa ỹ wén her'oot tii: Sét hē aj'yy ji dajëp do du na doo. Ti hadoo na-ããj hē sét hē aj'yy see ji ganyyh do dejëp do mahang du na doo. ²²Adãw hyb n'aa sahōnh hē ji dejëp. Ti hadoo ënh Kristo hyb n'aa kã sahōnh hē ragenyyh da. ²³Sahōnh hē genyyh do bahãnh, pooj jé ganã wät do Kristo. Ta jawén, Kristo kajaa bã kã, ta hã h'yy ka'eeh do ragenã boo kãn da. ²⁴Tii bã kã, badāk hahỹ gawatsik do kaja kãn. Kristo j'aa ketsë do jawén paa bã sahōnh hē mejũũ do ji nahapäh do sa hã, sahōnh hē bag'ããs do ji nahapäh do sa hã, sahōnh hē hejój enäh do ji nahapäh do sa hã na-ããj hē, tii bã tabag'ããs do Kristo bahaëej kãn da P'op Hagã Do ta Yb hã kã. ²⁵Kristo bag'ããs da sahōnh hē ta majĩĩ hã taj'aa ketsë bã kã. ²⁶Tagadëeg ub kã majĩĩ tagawats'iik doo, dajëb. ²⁷Ta ti ỹ wén her'oot, hahỹỹ da P'op Hagã Do ky kerih do her'oot do hyb n'aa: "Sahōnh hē ta tsyym yt hã

P'op Hagä Do an'oo bä tabag'ääs hyb n'aa.”^k “Sahõnh hē tabag'ääs” tabaher'oot bä, dooh P'op Hagä Do ta Yb sii hē tado bä tii, ti né hē hanoo do hyb n'aa ta hā sahõnh hē tabag'ääs doo. ²⁸Takajaa bä kã sahõnh hē Kristo bag'ääs doo kã, ti noo gó kã, ta daaj hē ta Yb yd jé da tanu gadäg kãn. Tii d' tawén hadoo, ta Yb, sahõnh hē ta hā han'oo däk doo, tabag'ääs hyb n'aa, sahõnh hē bahãnh tabahado däk hyb n'aa kã, sahõnh hē tabag'ääs hyb n'aa kã.

²⁹Hÿÿ kã, ji gananá bä paawä, nyy da rabad'oo da dejëp do hyb n'aa nu kemuun doo? Dejëp do ganená bä paawä, hëd n'aa tii d' rawén d'oo?^l ³⁰Ji gananá bä paawä, dooh hyb n'aa pé had'yyt hē ÿ ahoop doo. Ji ganä wät do hyb n'aa ÿ wén gadoo Jesus hyb n'aa ÿ ahoop doo. ³¹Dajëb gó had'yyt hē ÿ bawät tak'ëp ÿ rarejää do haj'aa. Né hup ÿ né ta ti ÿ her'oot do bë wén hapäh, ÿ h'yy kasab'ee do hyb n'aa bë hyb n'aa Kristo Jesus ër Wahë N'aa hyb n'aa. ³²H'ëëd hyb n'aa ÿ kamety wät paa ajyy tabanas'aa hedoo do sa sii Epeso panang bä, jããm hē badäk hahÿÿ hã ji hawät do hã ÿ h'yyb däg bä paawä, ji gananá bä paawä? Ji gananá bä paawä, se hub né hē paawä hahÿÿ da sa ky hetëg: “Hamäh, ër awëeh, hamäh, ër eëg jati ër dejëb kãn do hyb n'aa.”^m

³³Bë an'oo manä bë rawad'ii. “Nesaa do moo heb'ooh do sii ji awäd bä, sa da h'yyb hadoo da ji, baad né paawä ji bawät pooj jé.” ³⁴Taw'ääts hē p'aa hënh bë h'yyb bë an'oo baad hadoo do hã. Bë moo boo manä wäd nesaa doo. Ta ti ÿ wén mejüü, bë wób ranahapäh do hyb n'aa P'op Hagä Do sa h'yyb gó. Bë nu mebyy bok hyb n'aa ÿ wén her'oot tii.

³⁵Hahÿÿ da apäh da ta wób rabeaanh: Nyy da dejëp do paa ragenä bok? Ny hadoo do sa hub? ³⁶Baad nadoo do heaanh do tii! Joom tym ji ejoom doo, dooh taganá bä ta bóg nadajëb bä. ³⁷Tiriig tym, joom tym wób na-ãäj hē ji ejoom bä, dooh ta gajewëë tado bä ji ejoom doo. Ta tym ub ti ji ejoom doo. ³⁸P'op Hagä Do bad'oo nyy d' tabahadoo joom, tah'yyb däng doo da. Joom tym ta wób hedoo tawëë bä. Ta see hadoo ta seeh, ta see hadoo ta seeh. ³⁹Ti hadoo ënh ti anäng ta wób hedoo ta dab. Ta see hadoo ji dab, ta see hadoo har'ëëng dab, ta see hadoo taw'ëëd

^k 15.27 Saaw-Mo 8.6

^l 15.29 Dooh ji hapëë bä ta tii d' hed'oo doo. Dooh Paw-Ro met'ëëg bä dejëp do hyb n'aa ji nu kemuun bä. Jããm né hē ti ky n'aa gó tabeh'üum ji ganä wät do ky n'aa.

^m 15.32 Ji h'yyb karën doo da né hē ji moo wät tahanäng pé ti sa ky hetëg doo. Ji gananá bä paawä, se hub né hē tii bä paawä raheer'oot doo.

dab, ta see hadoo na-ãāj hē tah'ỹyb dab. ⁴⁰Ta wób hedoo wē hã habong do bag. Ta wób hedoo badäk hahỹỹ hã habong doo. Ta see hadoo wē hã habong do sa hetsóh. Ta see hadoo badäk hahỹỹ hã habong do sa hetsóh. ⁴¹Ta see bag hadoo papỹỹj, ta see bag hadoo kamarab, ta see bag hadoo sagõõh. Sagõõh wób ta wób hedoo ta matym.

⁴²Ti hadoo né da dejëp do mahang ji ganyyh do hã. Karejãã ji kamag ji dakä jëng doo. Taganyyh bä kä, kanarejã wäd. ⁴³Nas'aa ji kamag ji dakä jëng bä. Tak'ëp tabahetsooh taganyyh bä kä. Nahejooj its ji dakä jëng bä. Hejooonh taganyyh bä kä. ⁴⁴Dab näng ji kamag ji dakä jëng doo. Taganyyh bä kä, papuu j dä g ji hub P'op Hagä Do Sahee ed'ëëp doo. Ji hub dab näng do tanyy bä, tii b' ti anäng na-ãāj hē ji hub papuu j P'op Hagä Do Sahee ed'ëëp doo. ⁴⁵Hahỹỹ da takerih doo gó: “Jããm pooj jé aj'y y, Adãw, hedëb geët doo.”ⁿ Tagadëëg ub Adãw hedoo doo, Kristo, ji edëp do hanoo do Sahee hado däk tii. ⁴⁶Pooj jé dó tabanyy däk ji hub dab näng doo. Ta jawén ji hub papuu j, P'op Hagä Do Sahee ed'ëëp doo. ⁴⁷Jããm pooj jé aj'y y, badäk hahỹỹ hã tsäng hanaa. Aj'y y ta jawén hana doo, Kristo, hỹ pong jé naa tii. ⁴⁸Badäk hahỹỹ hã habong doo, Adãw k'ããts gó hana do hadoo ti sahõnh hē. Hỹ pong jé hana do hadoo da ër hub papuu j hỹ pong jé naa ër gadoo doo. ⁴⁹Da hē, badäk hahỹỹ hã ër babok nä bä, Adãw hadoo nä ëër. Ti hadoo né hē da, ti awät ti noo gó, hỹ pong jé hana do hadoo da ëër.

⁵⁰Hahỹ ti ỹ her'oot, wakã haa: Dab näng doo, majyyw näng doo, dooh da tanu dëë bä P'op Hagä Do bag'ããs bä. Karejãã doo, dooh tagado bä nadajëp doo. ⁵¹Bë hyb n'aa matakä da! Bë ỹ maher'oot ji nahapäh do hã: Dooh ër sahõnh hē ër dejëb bä.^o Ti hadoo né hē, sahõnh hē ër da kawereem. ⁵²Nayyw hē ti ji kawareem doo, ji ty watsig wäd sii hē, tagadëëg ub torõm-bet häd näng do ky ganyyh bä kä. Torõm-bet ky ganä sii hē da sahõnh hē Jesus hã h'y y ka'eeh do dejëp do paa ragenä boo kãn da. Ta ti dooh radejëb boo bä kä. Ti ëër kä, ti noo gó hedëp nä doo, ër kawereem boo kãn, hedëb had'y y t do ër gadoo hyb n'aa kä. ⁵³Karehejãã do kawareem da kanarejãã do hã. Dejëp do kawareem da nadajëp do hã kä. ⁵⁴Ta ti bawät bä kä, karehejãã do kawareem bä kä kanarejãã do hã, dejëp do rakawareem bä kä

ⁿ 15.45 Genesis 2.7

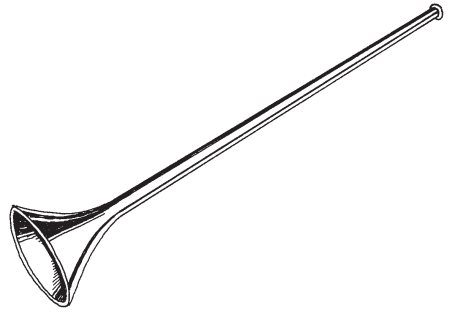
^o 15.51 Jesus matëëh noo gó ta hã h'y y ka'eeh do ky n'aa ti taher'oot.

nadajëp do hã kã, tii bã kã
hahÿ kerih do ky däng do paa
kã kaja kãn:

“Dajëb gawatsig kãn.
Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do
j'aa ketsëe kãn ta hã.”^p

⁵⁵ “Dajëb, ny maj'aa ketsë
doo?”

Dajëb, ny a hejój ji
mamarahajëã doo?”^q

Toröm-bet heen n'aa (1 Korin 15.52)

⁵⁶ Nesaa do ji moo wät doo, ji hyb n'aa newëe doo, ti né hë dajëb mahÿÿj. Ky n'aa jaw'yyk doo, nesaa do ji moo wät do hejój. ⁵⁷ P'op Hagä Do hã ër j'aa etsë. Ti né hë hanoo ër j'aa ketsë doo, Jesus Kristo ër Wahë N'aa hyb n'aa.

⁵⁸ Ti hyb n'aa kã, wakãn haa ÿ kamahãn doo, taw'ääts hë bë h'yy kahejój. Bë an'oo manã bë tahewaat do hã, bë h'yy ganejë hõm hyb n'aa. Taw'ääts hë bë moo boo had'yyt hë Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do wë sahõnh hë bë wë hanäng doo me, daap hë nado ti Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do wë bë moo bok doo, bë bahapäh do hyb n'aa.

Ta wób ji masa do dajëer n'aa ky n'aa hahÿÿh

16 Hÿÿ kã, P'op Hagä Do karapee Judah häj n'aa bã habong do ji masa do dajëer n'aa ky n'aa bë ÿ ma erih. Taw'ääts hë Garata häd näng do häj n'aa hënh habong do Jesus hã h'yy ka'eeh do ÿ mejüü doo da, bë na-ääj hë tii d' bë bad'oo. ²Taw'ääts hë sét met'uuh hã ken'yyh bë betyn hõm tsyt hë bë dajëer uuh bë gadoo do pénh. Hajõng tado bã bë gadoo doo, hajõng do ta uuh bë betyn hõm tsyt hë. Kanahën d'os hë tado bã, dooh denaa hë. Taw'ääts hë bë ata ÿ kajaa do pooj jé. ³Tii bã, ÿ kajaa bã kã, ÿ erih do ÿ mejüü da ajyy ta ti dajëer Jerusarënh hënh ratajoooh do bë asëew hõm do sa sii, baad t'ï hënh ragadoo hyb n'aa. ⁴Taw'ääts hë tado bã, ÿ na-ääj hë ÿ ahõm. Ý d' rahadaa hõm tii bã.

° 15.51 Jesus matëeh noo gó ta hã h'yy ka'eeh do ky n'aa ti taher'oot.

^p 15.54 Isajas 25.8

^q 15.55 Osejas 13.14

⁵Ÿ h'yyb däng Masedonija häj n'aa ŷ jatsëk. T'ĩ hënh ŷ bewäd nä do jawén paa bä, bë wë ŷ bahôm kân bë ŷ baheg'ääs hyb n'aa. ⁶Badawëët apäh da ŷ bawät bë pa. T'ĩ hënh hyb n'aa hadoo da tarab'ëër ŷ tab'ëës. Tii bä ŷ bë masa da ŷ bahôm hënh. ⁷Dooh ŷ karën bä ŷ h'yy kajóh gó bë wë ŷ beg'ääs doo, ti hyb n'aa nyyw hë ŷ wén nahôm nä bë wë. Ÿ karën paawä badawëët ŷ bawät bë pa, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do karën bä tii. ⁸Ti nuuj jé ŷ baym da babä Epeso panang bä, jãm Pën-Tekos häd näng do kajaa bä kä. ⁹Tyw n'aa näng babä hä ŷŷ, baad Jesus ky n'aa ŷ beher'oot hyb n'aa, hajök né paawä ŷ raganen'aak.

¹⁰Tsimoot kajaa bä bë wë, taw'ääts hë baad bë gadoo bë mahang, baad tabahadoo hyb n'aa ta hä. Tii d' ŷ wén etsëë bë hä, ŷ moo wät doo da Tsimoot moo wät na-ääj hë Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do wë. ¹¹Bë an'oo manä bë wób raty n'aa gesyng Tsimoot hä. Taw'ääts hë hanäm doo gó bë kedëë hóm, wë ŷ tababaaj hóm hyb n'aa. Èr wakään wób Jesus hä h'yy ka'eeh do sa sii takajaa ŷ gada.

¹²Èr wakään Jesus hä h'yy ka'eeh do Aporos häd näng do hä kä. Tak'ëp ŷ betsëë ta hä, tabahóm hyb n'aa èr wakään sa sii bë rabahehëen bä. Dooh m' takarën nä bä tahóm bä. Baad tahaja bä m' tabahóm.

¹³Taw'ääts hë baad bë kanäh. Taw'ääts hë baad had'yyt hë bë h'yy kae. Bë h'yyb eÿÿm manäh. Bë h'yy kahejó. ¹⁴Taw'ääts hë kamahän gó bë moo bok sahõnh hë bë moo bok doo.

¹⁵Bë hapäh, Es-Tepanas ta tób yt hä haj'eenh do sii hë jãam hë pooj jé ti Akaja häj n'aa bä Jesus hä rah'yy kae padëek doo. Bë hapäh nyy da ramasaa had'yyt hë Jesus hä h'yy ka'eeh do sa hä. Tak'ëp ŷ betsëë bë hä, wakän haa, ¹⁶bë ky dahé ta ti hedoo doo. Bë ky dahé na-ääj hë ta wób ta ti hedoo do sa sii Jesus ky n'aa hä moo b'ook doo. ¹⁷Ÿ h'yy gadajang ajyy Es-Tepanas, Por-Tunat, Akajo häd enäh do bë wë naa wë ŷ rakajaa bä kä, bë jawén buuj, hä ŷ ramasa do hyb n'aa. ¹⁸Baad ŷ rah'yyb en'yyim, bë rah'yyb en'yyim doo da. Taw'ääts hë bë weh'ëeh ta ti hedoo doo.

¹⁹Jesus hä h'yy ka'eeh do Asija häj n'aa bä habong do bë m' rahyb n'aa esee. Akira, ta ÿÿm Pisiir häd näng do daheeh, bë nemuun séd hä h'yyb hedoo do Jesus Kristo hä, tak'ëp mä bë rahyb n'aa esee. Jesus hä h'yy ka'eeh do sa tób bä kahet'aa doo, ti na-ääj hë bë m' rahyb n'aa esee tii da. ²⁰Sahõnh hë Jesus hä h'yy ka'eeh do babä habong do bë m' raky n'aa edëng. Baad bë kedëë bë da hadoo do hä.

²¹ Ỹ Paw-Ro, moh ỹỹ me ti hỹ ỹ berii kãn:ʳ Bě ỹ hyb n'aa esee.

²² Ky n'aa kawas'ee dāk da Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do kamanahã̃n doo. B'ëëp matëh Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo!

²³ Ỹ karën, Jesus, ër wahë n'aa ky enyym bë hã.

²⁴ Ỹ kamahã̃n bë sahõnh hẽ nemon ỹỹ séd hã h'yyb hedoo do Kristo Jesus hã. Jããm hẽ kã.

ʳ **16.21** Paw-Ro bawät noo gó dooh sa daaj hẽ rerii bã, rahaja né paawã rerii bã. Sa masa n'aa rerih sa ma matëg esok doo. Paw-Ro esok do teri n'aa erii kãn. Tagadëëg ub kã, tabahajaa bã kã, Paw-Ro gadoo terih do nahëëh, ta daaj hẽ taberih hyb n'aa tahyb n'aa esee do ky n'aa. Ta tii hã rabahapãh, Paw-Ro kyyh né hẽ sahõnh hẽ ta tii hã kerii dāk doo. Paw-Ro mo haj'aa né hẽ rabahapãh.